

Fons Clotilde Cerdà i Bosch
Àlbum d'Esmeralda Cervantes
Secció de Música
Biblioteca de Catalunya
Novembre de 2021

IDENTIFICACIÓ

Codi(s) de referència: BC. Fons Clotilde Cerdà i Bosch

Títol: Àlbum d'Esmeralda Cervantes

Dates:

Dates de creació: 1529, 1866-1924

Dates d'agregació: 1529

Nivell de descripció: Fons

Volum i suport de la unitat de descripció: 2,7 m (1 àlbum repartit en 6 contenidors apaisats que contenen 140 p. + guardes + 37 camises foliades amb documents solts + enquadernació de pell); aprox. 407 unitats documentals; paper, paper fotogràfic, vitel·la, pell, teixit, fibra natural i altres

CONTEXT

Nom(s) del(s) productor(s): Clotilde Cerdà i Bosch

Notícia biogràfica:

Clotilde Cerdà i Bosch (Barcelona, 1861-Santa Cruz de Tenerife, 1926), arpista, pedagoga i escriptora coneguda amb el nom artístic d'Esmeralda Cervantes ideat entre l'escriptor Víctor Hugo i Isabel II, reina d'Espanya, respectivament. Era filla de l'enginyer Ildefons Cerdà i la pintora Clotilde Bosch. Durant la infància va marxar a Madrid amb la seva mare i posteriorment a Roma. Nena prodigi de la música, fou una concertista de fama internacional. Al llarg de la seva carrera artística fou nomenada presidenta i sòcia honorària de nombroses entitats musicals d'arreu el món. També fou professora d'arpa a l'Acadèmia para la Il·lustración de la Mujer de Barcelona i, posteriorment, de les esposes del sultà de Constantinoble. Fundà diverses acadèmies de música a Sudamèrica.

A més de la seva activitat arpística, col·laborà en les publicacions *La Moda elegante* i *La Il·lustración de la Mujer*. La seva experiència a l'estranger li serví per escriure *Education and Literature of the women of Turkey*, treball sobre el que versaria la seva conferència durant la World's Columbian Exposition celebrada a Chicago el 1893 i de la que fou membre del jurat. Casada amb l'enginyer alemany Oskar Grossmann, Clotilde Cerdà formà part de la Logia masònica Lealtad de Barcelona i fou activista del moviment feminista, així com una defensora dels moviments antiesclavista i abolicionista de la pena de mort.

Història arxivística:

A finals del 1997, la Biblioteca de Catalunya (BC) va rebre informació sobre la localització d'un document del segle XIX que podia ser d'interès patrimonial. Es tractava de l'àlbum d'Esmeralda Cervantes, que mostrava la seva trajectòria artística, social i cultural.

El llibreter Wieland Fürh, de la llibreria antiquària Kunsthandlung & Antiquariat de Naumburg, Saale, havia adquirit el volum en qüestió a prop de Leipzig. La BC va mostrar interès tant bon punt va saber de la seva existència i els contactes van durar bona part del 1998, fent-se efectiva la seva adquisició a finals de 1999.

Amb el document a les mans, es va poder comprovar que requeria d'una restauració completa i acurada, i per tant no es podia començar la descripció fins que s'hagués restaurat. Així doncs, es va registrar sumàriament posposant la descripció a la restauració. Per diversos motius, la BC va haver d'esperar al 2008 per començar la restauració de l'àlbum.

Dades sobre l'ingrés: Compra a la llibreria Wieland führ Kunsthandlung & Antiquariat (Naumburg-Saale, Alemanya) l'any 1999. L'àlbum arribà a la BC l'agost de 2000.

CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: Àlbum de 140 p. i 51 cm, acompanyat de 42 documents solts que es van trobar encartats entre les pàgines. Enquadernació en pell, de l'època.

Les pàgines de l'àlbum inclouen anotacions autògrafes de Clotilde Cerdà i documents diversos: correspondència; dedicatòries; dibuixos originals; documentació civil, mèdica, professional i religiosa; fotografies; poesies i textos; programes de mà; publicacions periòdiques; retalls de premsa; títols i diplomes honorífics; i impresos diversos generats o rebuts per l'arpista.

Els documents solts s'han mantingut dins de camises, a les que se'ls hi ha assignat un número de foli.

L'enquadernació s'ha restaurat i es conserva en un contenidor independent. Llom i marcs dels plans de pell, interior dels plans tela amb daurats. Lloms amb teixells daurats. Marc amb filets daurats i 4 bullons, un a cada cantonada. Interior amb contracantells daurats amb roda. S'ha creat un farcit per conservar la forma de l'enquadernació.

Sistema d'organització: L'àlbum s'ha dividit en 2 blocs consecutius per motius de conservació i preservació, així com per facilitar la seva consulta i possibilitar l'exposició individual d'alguns dels documents fora de l'àlbum. Cada bloc s'allotja en una capsula de conservació apaisada.

Quadre de classificació:

1. Contingut de l'àlbum
2. Documentació solta

Informació sobre avaluació, tria i eliminació: El fons és històric i de conservació permanent, per tant, no està sotmès a avaluació, tria i eliminació

CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés: Accés restringit. Els documents es consulten a la Sala de Reserva de la BC.

Condicions de reproducció: S'aplicaran les condicions que determina la Biblioteca de Catalunya per a la reproducció de documents, amb els preus públics establerts

Citació preferent

Citació bibliogràfica recomanada segons si es tracta del fons en general o d'un document:

- BC. Àlbum d'Esmeralda Cervantes
- BC. M 4878

Llengües i escriptures dels documents: alemany, anglès, àrab, castellà, català, francès, grec, italià, llatí, portuguès i rus. Inclou documents en alfabet ciríl·lic i grec

Característiques físiques i requeriments tècnics: Per a la consulta del fons cal: un espai adequat a la Sala de Reserva, perquè l'usuari pugui manipular els documents, que es troben en pàgines de gran format i en diversos contenidors de paper neutre; i la Guia de manipulació de l'Àlbum Esmeralda Cervantes.

DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització d'originals:

Carta autògrafa d'Esmeralda Cervantes a Felip Pedrell (Roma, 14 d'agost de 1874), amb signatura. Dins: Àlbum "A" amb documentació relativa a Felip Pedrell i les obres *El último abencerraje* i *Quasimodo*, p. 85. Topogràfic: M 961-A-GFol

NOTES

Topogràfics:

- M 4878 pàgs. 1-35
- M 4878 pàgs. 36-75
- M 4878 pàgs. 76-108
- M 4878 pàgs. 109-140
- M 4878 fols. 141-177
- M 4878 enquadernació

CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data: Montserrat Molina Egea. Secció de Música, novembre de 2021.

Bibliografia relacionada:

- Zoraida Isabel Ávila Peña: *Música, textos y filantropía en Esmeralda Cervantes: una arpista de la España romántica* : memoria para optar al Grado de Doctor / presentada por Zoraida Isabel Ávila Peña. Madrid, 2016.
- Maria Teresa Garrigosa Massana: *Les compositores catalanes del segle XIX : un impuls creador*. Tesi doctoral. [Bellaterra]: Universitat Autònoma de Barcelona, 2019, pp. 230-241.
- José Manuel Ledesma Alonso: "90 aniversario del fallecimiento de Esmeralda Cervantes", dins: *La Prensa del domingo*, revista semanal de *El Día* (10 d'abril de 2016), pp. 1-3
- José Ignacio Pascual Alcañiz: "[Esmeralda Cervantes \(Clotilde Cerdà i Bosch\), arpista entre los ss. XIX y XX. Nexo entre Canarias y América](#)", dins: XXI Coloquio de Historia Canario-Americana (2014), Elena Acosta Guerrero (coord.), Las Palmas de Gran Canaria: Cabildo Insular de Gran Canaria, 2016, pp.
- Isabel Segura Soriano: *Els viatges de Clotilde Cerdà i Bosch*. Paterna: Tres i Quatre, 2013.
- Exposició "[Esmeralda Cervantes : la restauració del seu Àlbum](#)". Espai Zero de la Biblioteca de Catalunya, del 9 de gener al 9 de febrer de 2012.
- Exposició "[Clotilde Cercà / Esmeralda Cervantes, una dona davant d'una època](#)". Palau Robert, del 22 de juliol al 4 d'octubre de 2020.

Regles o convencions:

- Aquest instrument de recerca s'ha elaborat seguint les directrius marcades per la pròpia BC per a la descripció de fons personals.
- *Describing archives: a content standard (DACs)*. Chicago: Society of American Archivists, 2004. (revisió del manual de Hensen, l'*APPM*).
- *Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Subdirecció general d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2006.

LLISTA DE COMPONENTS

[Contingut de l'àlbum](#)
[Documentació solta](#)

DESCRIPCIÓ

Descripció i contingut		Topogràfic
Album d'Esmeralda Cervantes. 1529, 1866-1924 Contingut:		M 7132
Guarda fixa anterior		
Pou, Eulàlia	Eulàlia Pou, esposa de Pere Pou, hereu del mas Pou situat a la parròquia de Sant Martí de Centelles, fa donació a nom del seu pare Pere Sarda i de la seva esposa Santa Maria Magdalena de Vila[coritan?], de la parròquia de Santa Coloma de Centelles. Parròquia de Santa Coloma de Centelles, 31 de juliol de 1529. Pergamí sobre teixit. Signatura autògrafa de Gaspar Pino, prevere de la parròquia. En llatí	
Guarda volant anterior		
	Retrat d'Esmeralda Cervantes a l'edat de 3 anys]. Sense data Dibuix original a color amb notacions musicals manuscrites.	
Pàg. 1r		
Enrich, P.	Caplletra de les inicials "E C". A color.	
Pàg. 1v		
[Lleó XIII]	Benedicció apostòlica i indulgència plenària en Artículo Mortis a nom de Clotilde Cerdà i els seus familiars. [23 de desembre de 1879] Signatura i afegitò autògraf del cardenal Pietro Giannelli. En francès i llatí. Il·lustració original a color.	
Pàg. 2		
Boulanger, [Georges]	Targeta de visita amb afegitò autògraf. Sense data. En francès	
França	<i>Brevet de présence</i> . París, 28 1871 [sic]. Certificat de presència a nom de Clotilde de Bosch i de Clotilde Cerdà durant el Setge de París de 1870-1871. Signatura autògrafa de Cerdà, J. Vayson, Aurelie Vayson, A. Krieg i altres persones no identificades. En francès	
Pàg. 3		
Moliné y Albareda	Fotografia de Clotilde Cerdà. [Viena 1874] En sèpia. Anotació autògrafa de Cerdà: "1 ^a vez que toco en publico Viena 74". Inscripció impresa: Moliné y Albareda	
Strauss	Certificat. Nota: manca el document, només hi ha anotació autògrafa de Cerdà: "certificado de Strauss"	
Asquerino, E[duardo]	Carta autògrafa als agents diplomàtics i consulars d'Espanya. 1 de novembre de [1873] Amb signatura. Capçalera de: Legación de España en Viena. Particular	
Pàg. 4 [3]		
Liébert, Alphonse	Fotografia d'Isabel II, reina d'Espanya. Sense data En sèpia. Dedicatòria autògrafa d'Isabel de Borbón a Clotilde Cerdà (sense data), amb signatura. Inscripció impresa d'A. Liébert (Paris)	
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde de Bosch de Cerdà. París, 20 de febrer de 1874 Bifoli autògraf, amb signatura. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir	
Pàg. 5		
[Creu Roja Espanyola]. Comisión	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes [Clotilde Cerdà]. Barcelona, 7 d'agost de 1974 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Francesc de Paula Rius i Taulet.	

Provincial de Barcelona	Capçalera: Sociedad Universal de Socorro a los Heridos. Comisión Provincial de Barcelona Comunicat adreçat a Esmeraldina Cervantes [Clotilde Cerdà]. Barcelona, 18 d'agost de 1874 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Francesc de Paula Rius i Taulent i d'Eduardo Moner. Capçalera: Sociedad Universal de Socorro a los Heridos. Comisión Provincial de Barcelona Nota: relatiu al seu nomenament com a presidenta de la Sección de Señoras
Pàg. 6 [4]	
Sociedad Coral de Euterpe	Comunicat adreçat a Esmeraldina Cervantes [Clotilde Cerdà]. Barcelona, 25 d'agost de 1874 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Francisco Sanpons i Ignacio Pi. Nota: relatiu al oferiment del títol de sòcia de mèrit.
Turquia. Ambassadeur (Viena)	Comunicat. Viena, 10 de desembre de 1873 Manuscrit. Signatura autògrafa no identificada. En francès. Nota: relatiu al seu nomenament com a arpista de l'Ambaixada Imperial Turca a Viena
Pàg. 7	
Castro [Casal], Alejandro	Carta autògrafa a Clotilde [Bosch] de Cerdà. 13 d'abril [s.a.] Bifoli. Amb signatura. Capçalera: Ministerio de Estado : Gabinete Particular
Martínez Campos, Arsenio	Carta autògrafa a Esmeralda Cervantes. Sense data Bifoli. Amb signatura: Arsenio Martínez de Campos. Capçalera: Ejercito de Cataluña : General en Jefe : Particular
Pàg. 8 [5]	
Garnier, Jules	Fotografia de Victor Hugo. Sense data Dedicatòria autògrafa d'Hugo a Esmeralda [Cervantes] (sense data), amb signatura. En francès. Inscripció impresa de Garnier Arsène (Guernsey)
Hugo, Victor	Carta autògrafa. París, 27 d'octubre de [1874] Bifoli. Amb signatura
[Trunova, G.V.]	Fotografia del general Costanda [sic, per Apostol Kostanda], governador de Moscú, i la seva esposa. Moscú, abril de 1874. Dedicatòria autògrafa del general. En francès. Inscripcions impreses en ciríl·lic.
Pàg. 9	
Sociedad Latorre	Títol de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Barcelona, 19 d'agost de 1874. Signatures autògrafes de R[afael] Saladrigas Sagués i José Grau. Capçalera
Pàg. 10 [6]	
Isabel II, reina d'Espanya	Carta manuscrita a Clotilde [Bosch]. París, 25 de març de 1875. Bifoli. Signatura "Ysabel de Borbón" i afegitó autògrafs. Capçalera amb la corona reial.
	Carta manuscrita a Clotilde [Bosch]. París, 30 de gener de 1875. Bifoli. Signatura "Ysabel de Borbón" i afegitó autògrafs. Capçalera amb la corona reial.
Pàg. [11]	
Ludolf, Emanuel, Conde	Carta autògrafa. Sense data Bifoli. Amb signatura. Capçalera amb la inicial: A.
Montijo, María Manuela Kirkpatrick, Condesa de	Carta autògrafa a Esmeralda [Cervantes]. 19 d'abril [s.a.] Bifoli. Amb signatura. Corona comtal amb les inicials: CM
Otaviano [de]	Carta autògrafa a Clotilde [Cerdà]. Sense data

[Almeida Rosa], F[rancisco]	Bifoli. Amb signatura. En portuguès
Ali pasha, ambaixador turc a París	Carta autògrafa. Paris, 27 de febrer de 1874 Bifoli. Amb signatura. En francès
Pàg. 12 [7]	
Cubí, Marià	<i>Caracter i talentos de D. Clotilde Cerda segun se deducen del ecsámen frenolójico de su cabeza, practicado de conformidad con todo lo que posee la ciencia de mas adelantado / por D. Mariano Cubí i Soler : Español, Propagador de la Frenolojía, i Autor de ella considerada como ciencia.</i> Barcelona, 30 de gener de 1875 Bifoli imprès. Signatura i afegitons autògrafs. Anotació autògrafa de Clotilde Cerdà.
Isabel II, reina d'Espanya	Carta manuscrita a Clotilde [Bosch]. Paris, 13 d'abril de 1875. Bifoli. Signatura "Ysabel de Borbon" i afegitó autògrafs. Segell sec amb la corona reial.
Pàg. 13	
Lazaga [y Ruiz], José M ^a	Carta autògrafa a Clotilde [Bosch] de Cerdà. Oporto, 20 de juny de 1875 Bifoli. Amb signatura
Ornelas e Vasconcelos de Castelbranco Manoel, Josefina	Carta autògrafa. Funchal, Illa de Madeira, 16 de desembre de 1901 Amb signatura: Josephine de Castel Branco Ribeiro de Cunha. En portuguès
Isabel II, reina d'Espanya	Carta manuscrita a Clotilde [Bosch]. Paris, 13 de juliol de 1875 Bifoli. Signatura autògrafa: Ysabel de Borbon. Capçalera amb la corona reial.
Pàg. 14 [8]	
Varela [Olivera], P[edro José]	Carta autògrafa a Clotilde de la Cerda [Clotilde Cerdà]. Montevideo, 16 d'octubre de 1875 Bifoli. Amb signatura: P. Varela. Capçalera: Presidencia de la República
Mitre, Bartolomé	<i>El Arpa de Esmeralda : Homenaje a la Señorita Clotilde Cerdá y Bosch.</i> Buenos [Aires], 24 d'octubre de 1875 Text Bifoli autògraf, amb signatura
Pàg. 15	
Luis I, rei de Portugal	Comunicat manuscrit a Antonio de Mello [Antonio José de Melo Breyner Teles da Silva], marquès de Ficalho. Paço, 7 de juny de 1875 Vitel·la. Signatura i afegitó autògrafs. També inclou signatura i afegitons d'A. Carvalho i José Maria Leotte. En portuguès. Segell de tinta: Sello de verba : Lisboa Adjunta enganxada 1 Fotografia de Luis I amb la seva esposa, Maria Pia, i els seus fills, Carlos i Afonso (sense data), sèpia, al verso inscripció impresa d'Oliveira (Lisboa) Nota: relatiu al seu nomenament com arpista honorària de la seva reial cambra
Pàg. 16 [4]	
Pere II, emperador del Brasil	Títol del nomenament d'Esmeralda Cervantes com arpista de la casa imperial. Palacio Boa Vista, 16 d'agost de 1875. Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa. Inclou també signatura autògrafa del Barão de Nogueira da Gama [Nicolau Antônio Nogueira Vale da Gama]. En portuguès. Segell sec: Mordomia Mor da Caza Imperial Adjunta enganxades: - 1 Fotografia de Pere II, emperador del Brasil (sense data), en color sèpia, mutilada, li manca el fragment de la signatura autògrafa

	- 1 Fotografia de Teresa Cristina de Borbon-Dos Sicilias, emperadriu del Brasil (sense data), en color sepia, amb signatura autògrafa de l'emperadriu (Filadelfia, 22 de juny de 1876)
Pàg. 17	
Di Pietro, Camillo	Carta manuscrita a Clotilde de B[osch] de Cerdà. Roma, 10 d'octubre de 1866 Bifoli. Signatura i afegitó autògrafs.
Asociación de Escritores y Artistas Españoles	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. Madrid, 10 de maig de 1876 Manuscrit. Signatura autògrafa de Cayetano Rosell. Capçalera
Pàg. 18 [10]	
Sociedad Damas de Caridad	Diploma d'agraïment a nom d'Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 5 de novembre de 1875. Manuscrit a tinta. Signatures autògrafes de Constanza R.M. de Bange i Josefa del M. de Cazon
Pàg. 19	
[Hospital Español de Buenos Aires?]	Carta d'agraïment a Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 24 de novembre de 1875. Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes d'Eustaquio Torné, Matias F. Erausquin, Pedro Sossié, Miguel Portales, Juan Forteza, Francisco Bergara, Luis Sobredo, Juan Bell, Alessandro Gabbiani i José A. Berra, entre d'altres.
Sociedad Coral Catalana Palma Barcelonesa	Comunicat de nomenament adreçat a Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 15 de novembre de 1875 Manuscrit. Signatures autògrafes de Pedro [Nadalmeu] i Jaime Xarau. Capçalera Nota: relatiu al seu nomenament com a presidenta honorària de l'entidad i al canvi de nom a Sociedad Coral Catalana Esmeralda Cervantes
Pàg. 20 [11]	
Sociedad Española de Beneficiencia (Buenos Aires)	Títol de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 4 de novembre de 1875 Manuscrit. Signatures autògrafes de Martín Berraona i M. Barros. Capçalera: Sociedad Española de Beneficiencia : Hospital Español : Buenos Aires.
Pàg. 21	
Balaguer, Víctor	Carta autògrafa. Sense data Bifoli. Amb signatura. Capçalera: Congreso de los Diputados Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
	Carta autògrafa. Sense data Bifoli. Amb signatura. Capçalera: Congreso de los Diputados Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Hebert, [Pedro] M[artínez de]	Fotografia de Víctor Balaguer. Sense data En color sepia. Dedicatòria autògrafa de Balaguer a Esmeralda Cervantes (Madrid, 3 de juliol de 1883), amb signatura. Inscripcions impreses: P.M. Hebert
Mitre, Bartolomé	Carta autògrafa. 21 de juny de 1881 Bifoli. Amb signatura. Capçalera: B. Mitre
Crispi, F[rancesco]	Convocatòria autògrafa adreçada a Esmeralda Cervantes. Sense data Amb signatura. Capçalera: Camera dei Deputati. En francès
Pàg. 22 [12]	
Avellaneda, N[icolás], president de la	Carta d'agraïment autògrafa. Buenos Aires, 17 de novembre de 1875 Amb signatura

República Argentina	
Loudet, B[artolomé]	Fotografia de Nicolás Avellaneda. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa d'Avellaneda a Esmeralda [Cervantes] (Buenos Aires, desembre de 1875), amb rúbrica
Pàg. 23	
Musurus pasha, ambaixador de Turquia a Londres	Carta manuscrita. 27 de maig [s.a.] Bifoli. Signatura autògrafa.
Nájera Aguilar, José de	Carta autògrafa a Esmeralda Cervantes. Madrid, 31 d'octubre de 1876 Bifoli. Amb signatura. Capçalera: Secretaria particular de S.A.R. La Princesa de Asturias : Particular Nota: condòl per la mort d'Ildefons Cerdà
[Bergmaier?]	Fotografia d'[A. Félénoÿ], dama d'honor de la [tsarina Alexandra Fiodorovna]. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa a Esmeralda Sarvantes [sic, per Cervantes]. Segell sec de [Bergmaier?]
No identificat	Fotografia de Rosalie Possiet. Sense data En color sèpia. Signatura i datació manuscrites (Sant Petersburg, 1894)
Pàg. 24 [13]	
Sociedad Musical La Lira	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 4 de novembre de 1875. Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de G. Morguillo i Adolfo Richar Nota: relatiu al seu nomenament com a sòcia honorària
Diversos autors	Carta d'ofertament adreçada a Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 7 de novembre de 1875 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Luiz Augusto de Padua Fleury, Joaquim Pedro da Rocha, B[ernar]do [Juan] Fernandes Guimarães, Augusto Cesar de Padua Fleury, Felix Mameide d'Almeida, Antonio R. dos Santos Fo, Saturnino Candido Gomes, José dos Santos Pereira, D. [M.] Vaqueiro, H.L. Hasselmann i altres. En portuguès
Pàg. 25	
Sociedad Musical La Lira	Títol de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 4 de novembre de 1875. Manuscrit. Signatures autògrafes de G. Morguillo, C. Botet i Adolfo Richar. Capçalera
Pàg. 26 [14]	
Uruguai	Títol de nacionalitat a nom d'Esmeralda Cervantes. 16 d'octubre de 1875. Vitel·la. Manuscrit. Signatura autògrafa de P[edro] [José] Varela [Olivera]. Anotació autògrafa de Clotilde Cerdà. Segell de tinta de la signatura autògrafa de Tristán Narvaja. Segell de paper amb l'escut nacional d'Uruguai
Pàg. 27	
Sociedad de Misericordia	Diploma d'agraïment a nom d'Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 21 de novembre de 1875 Manuscrit a tinta, amb dibuixos originals. Signatura autògrafa de Carmen N. de Avellaneda [Carmen Nobrega Miguens].
Pàg. 28 [15]	
Prim, Duquesa de	Carta autògrafa a Esmeralda Cervantes. 9 [sense data] Bifoli. Amb signatura: Duquesa de Prim [Francisca Agüero y González]. Capçalera amb la corona de ducat i les inicials DP
Pereira da Silva	Carta autògrafa a Esmeralda Cervantes. Rio, 8 d'agost de 1875 Bifoli. Amb signatura. En francès. Segell sec amb les inicials PS
Valencia, Enrique;	Carta manuscrita a Esmeralda Cervantes. Cárcel Pública de Buenos Aires,

Bregui, Luis	2 de desembre de 1875. Bifoli. Signatures autògrafes.
Monistrol, Josep Maria Escrivà de Romaní i de Dusai, marquès de	Carta autògrafa a Clotilde Cerdá. Madrid, sense data Bifoli. Amb signatura: El Marqués de Monistrol. Capçalera amb la corona de marquès i les inicials MM
Pàg. 29	
Sociedad de Beneficiencia Rosario de Santa Fe	Diploma de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Rosario de Santa Fé, 5 de desembre de 1875 Manuscrit. Signatures autògrafes d'Ángela N. de Cullen [Ángela Josefa Cullen Nicolorich]. Capçalera i segell de tinta
Pàg. 30 [16]	
Valencia, Duquesa viuda de	Carta manuscrita. Sense data Bifoli. Signatura autògrafa: La Duquesa viuda de Valencia [Maria Alejandrina Tascher y d'Avrainville]. Capçalera amb corona ducal i inicials
Rattazzi, Marie-Letizie	Carta autògrafa. Sense data Bifoli. Amb signatura: [Marie-Letizie Rattazzi]. En francès. Capçalera amb birreta de príncep
Diversos autors	Nota de record manuscrita a Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, novembre de 1875 Signatures autògrafes de Delfina Vedia de Mitre, María A. Martínez de Hos de Huergo, Josepa F. de Martínez de Hos i Trinidad Huergo de Méndez
Serrano y Domínguez, Francisco	Carta autògrafa a Esmeralda Cervantes. 8 de maig de 1875. Bifoli. Amb signatura Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 31	
Sociedad Coral Euterpe	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Montevideo, 27 de desembre de 1875 Manuscrit amb il·lustracions originals de P. Nava. Signatura autògrafa de J. Piera Maráta. Segell de tinta Nota: relatiu al seu nomenament com a presidenta honorària
Pàg. 32 [17]	
Sociedad Geográfica de Madrid	Diploma de soci a nom d'Esmeralda Cervantes. Madrid, 1 de juliol de 1879 Manuscrit amb gravat de J. Galván. Signatures autògrafes de Cesáreo Fernández Duro i Martín Ferreiro.
Santiago de Xile. Superintendencia del Cuerpo de Bomberos	Carta d'acceptació adreçada a Esmeralda Cervantes. Santiago, 12 de març de 1876 Manuscrita. Signatures autògrafes d'A[ntonio] del Pedregal i Arturo Claro. Capçalera
Pàg. 33	
Sociedad Española de Beneficiencia en Lima	Títol de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Lima, 3 d'abril de 1876 Signatures autògrafes de Leoncio Zavaleta, José M. Suárez, Pedro Roselló, Cipriano M. Rubira, Antonio Opisso, Juan Juliá, José Casas i Zacarias Elejalde. Capçalera i segell de tinta
Pàg. 34 [18]	
Pardo y Lavalle, Manuel	Carta autògrafa a Esmeralda Cervantes. [...?], 22 de març [s.a.] Bifoli. Amb signatura. M. Pardo. Capçalera amb les inicials: M.P.
Courret, Eugenio	Fotografia de Manuel Pardo y Lavalle. Sense data En color sèpia. Al verso hi ha dedicatòria autògrafa de Pardo a Esmeralda Cervantes. Inscripció impresa de E. Courret (Lima)
Callao. Compañía de Bomberos	Carta de felicitació adreçada a Esmeralda Cervantes. Callao, 5 d'abril de 1876

Unión Chalaca nº 1	Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Juan C. Peralta. Segell de tinta Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 35	
Monasterio de Nuestra Señora de la Caridad del Buen Pastor	Carta d'agraïment adreçada a Esmeralda Cervantes. Lima, 21 d'abril de 1876. Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de sor María de Santa Eugenia.
Isabel II, reina d'Espanya	Carta manuscrita a Clotilde [Bosch]. París, 21 de març de 1876 Bifoli. Signatura autògrafa. Capçalera amb la corona reial. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 36 [19]	
[Demaceda], Arthur L.	Nota autògrafa adreçada a Esmeralda Cervantes. Nova York, 6 de juliol de 1876. Amb signatura. En anglès. Capçalera: The Western Union Telegraph Company Nota: relativa a l'assistència de Pere II, emperador del Brasil, a un concert
Lamare, Joaquim Raimundo de	Convocatòria adreçada a Esmeralda Cervantes. 22 de juny de 1876 Manuscrita. En francès Nota: relativa a una audiència amb madame d'Alcantara [Teresa Cristina de Borbón-Dos Sicílies]
Pàg. 37	
Jovellar i Soler, Joaquim	Carta manuscrita a Esmeralda Cervantes. L'Havana, 24 de juliol de 1876 Bifoli. Signatura autògrafa. Capçalera: El Capitán General de la Isla de Cuba : Particular
León y de Gregorio, María del Pilar	Carta autògrafa a Esmeralda Cervantes. Clarendon, 21 de maig de 1876 Bifoli. Amb signatura: M ^a del Pilar de Montilla [María del Pilar León y de Gregorio]
Wood, James Frederick	Carta autògrafa a Esmeralda Cervantes. Filadelfia, 24 d'agost de 1876 Bifoli. Amb signatura: James F. Wood. En anglès. Capçalera: Archdiocese of Philadelphia Nota: està enganxada, no es pot obrir
Corrigan, M[ichel] A[ugustine]	Carta autògrafa a [Esmeralda] Cervantes. South Orange, New Jersey, 15 de juliol de 1876. Bifoli. Amb signatura: M.A. Corrigan. En anglès. Capçalera amb l'escut bisbal i la llegenda: Dominus Petra mea.
Pàg. 38 [20]	
Cots, Pedro de	<i>A Esmeralda</i> . Barcelona, 6 de febrer de 1902 Poesia acróstica Bifoli autògraf, amb signatura.
Gilmore's Concert Garden	Programa del concert a càrrec d'Esmeralda Cervantes, Eugenie Pappenheim, A. Sohst, Henri Kowalski, J. Levy i el Young Apollo Club, entre d'altres, que tingué lloc a Gilmore's Concert Garden el 9 de juliol [s.a.] Imprès. En anglès
Comissão Auxiliadora da Catechese e Civilisação dos indios do Brazil	Carta manuscrita a Esmeralda Cervantes. Belem, 7 de maig de 1901 Bifoli. Signatures autògrafes de Antonio Nunes, R. Bertoldo Nunes, Manuel S. C. MacDowell, Frederico Costa, Paulho de Bart, A[...] Miranda filho
Pàg. 39	
Instituto Artístico y Literario El Recreo Español	Títol de sòcia facultativa pertanyent a la Sección de Filarmonia a nom d'Esmeralda Cervantes. L'Havana, 4 de novembre de 1876 Manuscrit. Signatures autògrafes de Francisco López y Martín, Francisco de P. Pellicer i Eusebio Cacho Negrete. Capçalera

Pàg. 40 [21]	
Societat Coral Catalana Esmeralda Cervantes	Títol de presidenta honorífica a nom d'Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 18 de novembre de 1875 Manuscrit, caligrafia i dibuixos originals d'A. Alfonso. Signatures autògrafes de Pera Nadalmeu [sic, per Pere] Jaume Xarau i Alejandro Bondoni. Anotació autògrafa de Clotilde Cervantes
Pàg. 41	
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde Cerdá [sic, per Clotilde Bosch]. París, 21 de juny de 1876 Bifoli manuscrit. Signatura i afegitó autògrafs. Capçalera amb la corona reial
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde Cerdá [sic, per Clotilde Bosch]. Real Sitio de San Lorenzo, 9 d'octubre de 1876 Bifoli manuscrit. Signatura i afegitó autògrafs. Capçalera amb la corona reial Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 42 [22]	
Sociedad Filarmónico Cubana	Diploma de sòcia emèrita de la Sección de Música a nom d'Esmeralda Cervantes. Santiago de Cuba, 28 de desembre de 1876 Signatures autògrafes de Urbano Sánchez Melchor, Rodolfo Correoso i Federico Masó. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Recreo Español	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. L'Havana, 4 de novembre de 1876 Bifoli autògraf de Francisco de P. Pellicer, amb signatura. Segell sec Nota: relatiu al diploma de sòcia de la secció de Filarmonia
Pàg. 43	
Ramírez, Ignacio	Comunicat autògraf adreçat a Esmeralda Cervantes. 5 d'abril de 1877 Amb signatura. Capçalera: Correspondencia particular del Ministro de Justicia e Instrucción Pública Nota: relatiu a l'indult de la pena capital al reu José M ^a Tellez.
Pàg. 44 [23]	
Cárdenas (municipi)	Teixit de setí amb la inscripció impresa "A la eminente artista Srta. Esmeralda Cervantes consagran este recuerdo sus admiradores de Cardenas. Febrer 1877."
Pàg. 45	
Casino Español de la Habana	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. L'Havana, 20 de febrer de 1877 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de José M ^a Avendaño. Capçalera Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. L'Havana, 21 de novembre de 1876 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de José M ^a Avendaño. Capçalera
Pàg. 46 [24]	
Guanabacoa. Tenencia de Gobierno	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. Guanabacoa, 3 de novembre de 1876 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Ricardo Sánchez, Clemente Pereira i Eduardo Barroso. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 47	
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde Cerdá [sic, per Clotilde Bosch]. París, 31 de febrer de 1882 Bifoli manuscrit. Signatura i afegitó autògrafs. Capçalera amb la corona reial
Garibaldi, G[iuseppe]	Nota autògrafa a Tamayo. Albano, [7] de juliol de 1879 Amb signatura. En italià. Inclou dedicatòria autògrafa del senador Tamayo a Esmeralda [Cervantes]

	(Roma, gener de 1882), en francès
Pàg. 48 [25]	
Orfeón de Madrid	Títol de presidenta honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Madrid, 28 de març de 1883. Manuscrit. Signatures autògrafes de [José María] Varela Silvari i Agustín C. Vidal. Anotació autògrafa de Clotilde Cervantes. Capçalera i segell de tinta
Pàg. 49	
Junta Superior de Caridad de México	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. Caridad, Mèxic, 24 d'abril de 1877 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de V[icente] Pagasa i Carlos A. Basurto. Anotació autògrafa de Cervantes. Segell sec Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Sociedad de Beneficiencia Española	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Mèxic, 25 d'abril de 1877 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Martín Mayora. Segell sec Nota: relatiu al nomenament com a sòcia honorària i benefactora. El bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 50 [26]	
Díaz, Porfirio	Carta a Esmeralda Cervantes. [Palacio Nacional], 14 d'abril de 1877 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa. Capçalera
Pàg. 51	
	Agraïment dels pobres de l'Hospital de Mèxic. Falta el document des de que va ingressar l'àlbum a la Biblioteca de Catalunya, només hi ha les vetes que el subjectaven i la inscripció autògrafa [de Cervantes]: "Remerciments des pauvres de l'hospital de Mejico"
Pàg. 52 [27]	
Feehan, P[atrick] A[ugustine]	Convocatòria adreçada a Esmeralda Cervantes. Chicago, 15 de juny de 1893 Bifoli autògraf, amb signatura: P.A. Feehan, Archevêque de Chicago. En francès Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Cousin de Borisov, Rita	Carta a Esmeralda Cervantes. Mèxic, 23 d'abril de 1877 Bifoli autògraf, amb signatura.
Winthrop, Melza Riggs [Wood, Melza Riggs]	Carta a [Esmeralda] Cervantes. 8 d'abril de 1905 Bifoli autògraf, amb signatura. En anglès. Capçalera de l'adreça: Executive House : Porto Rico.
Pàg. 53	
Liceo Veracruzano	Diploma de sòcia de mèrit de la secció de Filarmonia a nom de Clotilde Cerdá y Bosch. Veracruz, 16 de març de 1877 Manuscrit. Signatures autògrafes de Regino Aguirre i José Luis Prado. Anotació autògrafa de Clotilde Cerdà.
Sociedad Filarmónica de Las Palmas de Gran Canaria	Títol de sòcia de mèrit a nom de Clotilde Cerdà (Esmeralda Cervantes). Las Palmas, 4 d'agost de 1880. Manuscrit. Signatures autògrafes de Diego Mesa i José A. Peñate. Anotació autògrafa de Clotilde Cerdà
Pàg. 54 [28]	
Sociedad Filarmónica Cubana	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Cuba, 28 de desembre de 1876 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Federico Masó. Capçalera Nota: relatiu al diploma com a sòcia de mèrit. El bifoli està enganxat i no es pot obrir
Matera, Luigi	Carta. Dissabte [sense data] Bifoli autògraf, amb signatura. En francès

	Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Bueno, Tácito	Carta a Esmeralda Cervantes. [Santiago de Cuba], 5 de gener de 1877. Bifoli autògraf, amb signatura. Nota: relativa al diploma de sòcia de mèrit del Club de San Carlos. El bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 55	
Comisión [de Españoles en Manzanillo]	Carta d'agraïment adreçada a Esmeralda Cervantes. Manzanillo, 14 de gener de 1877 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes d'Isidro Fernández [Corugado] i José [Tonos] y Adroher. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
[Martín de Herrera], José [María]	Carta de benedicció a nom de Clotilde Cerdà. Santiago de Cuba, 25 de desembre de 1876 Autògrafa, amb signatura: José, Arzobispo de Stgo. De Cuba
Pàg. 56 [29]	
Sociedad Española de Beneficiencia	Títol de benefactora a nom d'Esmeralda Cervantes. Mèxic, 20 d'abril de 1877 Manuscrit. Signatures autògrafes de M. Mendoza Cortina i Martín Mayora. Capçalera
Pàg. 57	
Dirección de Beneficencia Pública	Comunicat d'agraïment a nom d'Esmeralda Cervantes. Mèxic, 27 d'abril de 1877 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de M[anuel] Carmona y Valle i R. S. de Lascurain. Anotació autògrafa de Clotilde Cerdà. Segell sec
El Edén : Sociedad Artístico-Literaria	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Jalapa, 6 de maig de 1877 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Pedro M. Luelmo i Manuel M. Vázquez. Anotació autògrafa de Clotilde Cerdà. Segell sec Nota: relatiu al seu nomenament com a sòcia honorària. El bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 58 [30]	
Gesellschaftshaus (Coburg)	Carta d'agraïment. Coburg, 18 d'octubre de 1888. Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de [Grüner], A. von [Herze], Rudolph Othberg, B. Trepse i Hermann Schraidt. Anotació autògrafa de Cervantes. En alemany. Capçalera Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
El Edén : Sociedad Artístico-Literaria	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Jalapa, 6 de maig de 1877 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Joaquín M ^a de Aguilar. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 59	
Miguens, Carmen	Carta a Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 9 de novembre de 1875 Bifoli autògraf, amb signatura: Carmen [M.] de Avellaneda. Capçalera: De Avellaneda
Le Breton-Bourbaki, A.	Carta. 3 de setembre [s.a.] Bifoli autògraf, amb signatura: A. Le Breton-Bourbaki, dame lectrice de l'Imperatrice. En francès. Adjunta enganxada 1 Fotografia d'Eugènia de Montijo, en b/n, signatura autògrafa de l'emperadriu, capçalera impresa de W.& D. Downey (Newcastle)
Borso di Carminati, Emilio	Carta a Esmeralda Cervantes. València, 12 d'abril de 1880 Autògrafa, amb signatura
Usera [y Alarcón], Jerónimo M[ariano]	Carta a Esmeralda Cervantes. Catedral de l'Havana, 16 de novembre de 1876 Autògrafa, amb signatura
Pàg. 60 [31]	

Barinaga, Augusto	Carta a Esmeralda Cervantes. Cienfuegos, 24 de gener de 1877 Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera i segell de tinta: Comandancia Militar y Tenencia de Gobierno de Cienfuegos.
Diversos autors	Carta d'agraïment adreçada Esmeralda Cervantes. Buenos Aires, 24 de febrer de 1881 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de C. Gallarani, B[asilio] Cittadini. Ignacio [Firmat], Cimone, Antonio de P. Aleu, Anibal Blosi, Justo S. López Gomara, Em[ile] Daireaux, A.D. Atri i [Fineroni]
Pàg. 61	
El Edén : Sociedad Artístico-Literaria	Diploma de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Jalapa, 6 de maig de 1877 Manuscrit amb dibuixos originals. Signatures autògrafes de Pedro M. Luelmo i Manuel M. Vázquez.
Pàg. 62 [32]	
Mordonia da Casa Imperial	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Rio de Janeiro, 16 d'agost de 1875 Manuscrit. Signatura autògrafa de Barão de Nogueira da Gama. Anotació autògrafa de Cervantes. En portuguès. Capçalera
Maura i Montaner, Bartomeu	Retrat de Julián Gayarre. 1880 Gravat. Dedicatòria autògrafa de Gayarre a Esmeralda Cervantes (sense data), amb signatura
Pàg. 63	
Engelbert, Othon, Baron de Brackel-Welda	Text adreçat a Esmeralda [Cervantes]. Mèxic, 26 d'abril de 1877 Imprès. Signatura autògrafa Adjunta un rínxol de cabell de la soprano Enriqueta Sontag, Condesa de Rossi
Caritg [Arnó], José	Carta a Clotilde Cerdà. Badalona, 2 de setembre de 1879 Bifoli autògraf, amb signatura. Segell sec: Alcaldia [Const.] de la Villa de Badalona
Pàg. 64 [33]	
Faura, José	Carta d'agraïment adreçada a Esmeralda Cervantes. Badalona, 4 de setembre de 1879 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa. Capçalera: Juzgado Municipal de la villa de Badalona : Particular
Bergamasco, [Charles]	Fotografia de la soprano Adelina Patti. Sense data En color sèpia. Inclou dedicatòria autògrafa de Patti (Londres, 29 de juny de 1874), amb signatura: Adelina Patti Marquesa de Caux. En francès. Al verso inscripció impresa de Bergamasco (Sant Petersburg)
Inman Line of Royal Mail Steamers	<i>Plan of Cabins of S.S. "City of Berlin"</i> . Sense data Imprès. En anglès
Pàg. 65	
Academia Filarmónica de Santa Cecilia (Cadis)	Diploma de sòcia de mèrit a nom de Clotilde Cerdà i Bosch, Esmeralda Cervantes. Cadis, 23 d'agost de 1877 Manuscrit. Signatures autògrafes d'Antonio Ruiz-Tagle, Salvador Viniegra, Alejandro Odero i Manuel de Siloniz. Anotació autògrafa de Cervantes. Capçalera i segell de tinta
Pàg. 66 [34]	
Academia Filarmónica de Santa Cecilia (Cadis)	Comunicat adreçat a Clotilde Cerdà i Bosch, Esmeralda Cervantes. Cadis, 23 d'agost de 1877 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes d'Antonio Ruiz-Tagle i Manuel de Siloniz. Capçalera Nota: relatiu al seu nomenament com a sòcia de mèrit
Morphy, Guillermo	Carta a Esmeralda Cervantes. 15 de novembre de 1877

	Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa : El Conde de Morphy. Capçalera : Secretaria Particular de S.M. el Rey
Pàg. 67	
Gran Teatre del Liceu	Comunicat a Clotilde Cerdà i Bosch. Barcelona, 15 d'abril de 1875 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de J[oaquim] Gibert [i Oliva] i José Moreu Maymir. Anotació autògrafa de Cervantes. Capçalera: Liceo Filarmónico Barcelonés de S. M. D. ^a Isabel II
Verdaguer, Jacint	Carta. Barcelona, 1 d'octubre de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura
Sentmenat i Despujol, Ramon de, Marquès de Ciutadilla	Carta a Esmeralda Cervantes. 18 de febrer de 1875 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: Marquès de Ciutadilla. Capçalera: Alcaldia Constitucional de Barcelona : Particular Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 68 [35]	
Liceo Esmeralda	Diploma de presidenta honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Barcelona, 21 de febrer de 1875 Manuscrit. Signatures autògrafes de Felip Pedrell, Saturnino Giménez [Enrich] i Esmeralda Cervantes. Capçalera
Pàg. 69	
[Xina. Légation (França)]	Convocatòria a nom de Miss Cerdà [Clotilde Cerdà i Bosch]. 9 de maig de 1878 Bifoli manuscrit. En anglès. Capçalera amb la llegenda: Unique patriam reminisce
Cánovas del Castillo y Vallejo, Antonio	Carta a Esmeralda Cervantes. Madrid, 8 d'abril de 1878 Autògrafa, amb signatura. Capçalera: Presidencia del Consejo de Ministros : Particular
Elduayen [Gorriti], J[osé]	Carta a Esmeralda Cervantes. 18 de març de 1878 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: J. Elduayen. Capçalera: Ministerio de Ultramar : Gabinete particular Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Fernández y González, Manuel	Carta a Esmeralda Cervantes. Madrid, 17 de març de 1878 Bifoli autògraf, amb signatura. Segell sec amb escut no identificat
Pàg. 70 [37]	
Seris-Granier, Imeldo	Carta a Clotilde Cerdà. Madrid, 20 de novembre de 1885 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: El Marq[ue]s de Villasegura. Capçalera: Real Casa de S.M. La Reina Doña Ysabel II Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Nin, Federico	Carta a Clotilde de Bosch y de Cerda [sic, per Clotilde Cerdà i Bosch], Esmeralda Cervantes. Constantinopla, 14 d'agost de 1892 Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera en àrab. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Ressman, [Costantino]	Carta. París, 19 de gener de 1878 Bifoli autògraf, amb signatura. Anotació autògrafa de Cervantes. En francès. Capçalera: Ambassade d'Italie
Morphy, Guillermo	Carta a Esmeralda Cervantes. Madrid, 30 de març de 1878 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: El Conde de Morphy. Capçalera: Secretaria particular de S. M. el Rey Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 71	
La Estudiantina española	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. París, 14 de març de 1878 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Joaquin Castañeda, Idefonso Zabaleta, Ruperto Belderrain i Vicente Zurutuza. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 72 [38]	

[Henriques] Junior, [José] Christiano de Freitas]	Fotografia de P[edro José] Varela [Olivera]. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Varela a Clotilde Cerdà i Bosch (11 de febrer de 1881), amb signatura. Inscripció impresa de Christiano Junior (Buenos Aires) Adjunta enganxat 1 fragment de prospecte comercial sobre un producte anomenat Tonatuyacatan (sense data), imprès
No identificat	Fotografia d'Alexandrina de Baden amb el seu gos Pino. 1882 En color sèpia. Al verso hi ha dedicatòria autògrafa (1888), amb signatura. En francès
[Henriques] Junior, [José] Christiano de Freitas]	Fotografia de Bartolomé Mitre. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Mitre a Esmeralda Cervantes (sense data), amb signatura. Inscripció impresa de Christiano Junior (Buenos Aires)
Compañía Fotográfica Española	Fotografia d'Emilio Castelar. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Castelar a Esmeralda [Cervantes] (sense data), amb signatura. Inscripció impresa de la Compañía Fotográfica Española (Madrid)
No identificat	Fotografia de l'arquebisbe de Santiago de Cuba [José María Martín de Herrera. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Martín a Esmeralda Cervantes (sense data), amb signatura
Courret, Eugenio	Fotografia de Manuel Pardo y Lavalle. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Pardo a Esmeralda Cervantes (sense data), amb signatura. [En francès]. Inscripció impresa d'E. Courret (Lima)
Le Jeune	Fotografia del marquès de Corvera [Rafael de Bustos y Castilla-Portugal]. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Bustos a Esmeralda [Cervantes] (parís, 28 d'octubre de [1874/1876]), amb signatura. Inscripció impresa de Le Jeune (París)
Pacheco Insley, [Joaquim José]	Fotografia de [Francisco] Octaviano [de Almeida Rosa]. Sense data En color sèpia. Al verso hi ha inscripció impresa d'Insley Pacheco. Nota: està enganxada sobre un paper amb anotació autògrafa de Cervantes i segell [imprès] amb les inicials [DS]
Garreaud, E., y Ca.	Fotografia de Federico Errázuriz Echaurren. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Errázuriz a Esmeralda Cervantes (14 de març de 1896), amb signatura. Inscripció impresa d'E. Garreaud y Ca. (Valparaiso)
Pàg. 73	
Fomento de las Artes de Madrid	Diploma de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Madrid, 2 de juny de 1879 Manuscrit. Signatures autògrafes de Julián González Fuentes i Fernando Morphy. Capçalera
Amigó y Pla, Francisco	Targeta de visita impresa. Sense data Al verso hi ha un dibuix original a color
Pàg. 74 [39]	
Castelar, Emilio	Carta a Esmeralda Cervantes. Madrid, 13 d'abril de 1878 Manuscrita. Signatura autògrafa
Coronado, Carolina	Carta a Clotilde Cerdà. Lisboa, 2 de novembre de 1885 Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera amb les inicials "CR de T" i la llegenda "ecce beatificamus eos qui sustinuerunt"
Pàg. 75	
Zorrilla, [José]	Carta a Esmeralda [Cervantes]. 5 d'abril [s.a.] Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera amb les inicials: JZ

	Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Balaguer, Víctor	Carta a Esmeralda Cervantes. Sense data Bifoli autògraf, amb signatura. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde Bosch [i Carbonell]. París, 31 de març de 1879 Bifoli manuscrit. Signatura i afegitò autògrafs.
Antonini, Rafael	Carta. [11 de maig] de 1879 Bifoli autògraf, amb signatura. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 76 [40]	
Debas, Fernando	Fotografia d'Alfons XII, rei d'Espanya. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa del rei a Esmeralda Cervantes (Madrid, 15 de juny de 1877), amb signatura: Alfonso de Borbon. Al verso hi ha inscripció impresa de Fernando Debas (Madrid)
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde [Bosch i Carbonell?]. París, 3 de febrer de 1879 Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera amb l'escut reial Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 77	
Fomento de las Artes de Madrid	Comunicat d'agraïment a Esmeralda Cervantes. Madrid, 12 de juliol de 1879 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Román Rodríguez Pérez. Segell sec: El Fomento de las Artes : Madrid
	Comunicat d'agraïment a Esmeralda Cervantes. Madrid, 17 de juny de 1879 Bifoli autògraf d'Adolfo Castaño, amb signatura. Capçalera Nota: relatiu a l'acceptació de la direcció artística
Pàg. 78 [41]	
Associação Académica de Lisboa	Diploma de sòci benemèrit a nom d'Esmeralda Cervantes. Lisboa, 13 de juny de 1880 Manuscrit. Signatures autògrafes d'Ernesto Cabrita, Adolpho da Mello da Moraes Sarmiento i João Soares Branco. Anotació autògrafa de Cervantes. En portuguès. Capçalera.
Pàg. 79	
Sociedad Protectora de los Niños	Carta a Esmeralda Cervantes. Madrid, 3 de març de 1882 Bifoli autògraf de Julio Vizcarrondo, amb signatura. Capçalera: Sociedad Protectora de los Niños : Consejo
	Carta a Esmeralda Cervantes. Madrid, 5 de març de 1882 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa d'El Duque de Veragua [Cristóbal Colón y de la Cerda]. Capçalera: Sociedad Protectora de los Niños : Consejo
Pàg. 80 [42]	
Sociedad Geográfica de Madrid	Carta de recomenació a nom d'Esmeralda Cervantes. Madrid, 30 de setembre de 1879 Manuscrita. Signatures autògrafes de Cesareo Fernández Duro i Martín Ferreiro. Capçalera
	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Madrid, 19 de juny de 1879 Manuscrit, amb esmenes. Signatura autògrafa A[ntonio] Cánovas del Castillo. Capçalera
Pàg. 81	
Parròquia de Santa Maria de Sants (Barcelona, Catalunya)	Carta d'agraïment a [Esmeralda] Cervantes. 3 de novembre de 1879 Bifoli autògraf de F[rancesc] de P[aula] Crusellas, amb signatura. Capçalera: Parroquia de Sans Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
	Certificat a nom d'Esmeralda Cervantes. Sants, 3 de novembre de 1879

	Bifoli autògraf de F[rancesc] de P[aula] Crusellas, amb signatura. Segell sec: Parroquia de S ^a Maria de Sans Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 82 [43]	
Kontski, [Anton] de	Carta a Esmeralda [Cervantes]. Edimburg, 15 de setembre de 1874 Bifoli autògraf, amb signatura: Chevalier de Kontski. En francès Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
[Bey, Turhan]	Carta. Sense data Bifoli autògraf, amb signatura: Turkhan [?]. En francès
Circolo Nazionale (Roma)	Carta d'agraïment adreçada a Esmeralda Cervantes. Roma, 7 de desembre de 1879 Bifoli autògraf d'A[storre] Antaldi, amb signatura. En italià. Capçalera Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Antaldi, [Astorre]	Carta. 15 de desembre de 1879 Bifoli autògraf, amb signatura: Mar[che]se Antaldi V. Pres[iden]te del Circolo Nazio[na]le. En italià. Capçalera amb corona del marquesat
Pàg. 83	
Gran-Canaria : Sociedad Filarmónica de Las Palmas	Comunicat adreçat a Clotilde Cerdà. Las Palmas, 4 d'agost de 1880 Manuscrit. Signatura autògrafa de Diego Mena. Anotació autògrafa de Cervantes. Capçalera Nota: relatiu al seu nomenament com a sòcia de mèrit
Asociación de Escritores y Artistas	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. Madrid, 1 de novembre de 1881. Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Agustín de la Paz Bueso i Enrique González Simpson. Capçalera Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Sociedad Protectora de los Niños	Carta d'agraïment adreçada a Esmeralda Cervantes. Madrid, 5 de març de 1882 Bifoli autògraf de Julio Vizcarrondo, amb signatura. Capçalera: Sociedad Protectora de los Niños : Comisión Ejecutiva
López Somovilla, Julián	Carta a Clotilde Cerdà de Bosch. 28 de gener de 1882 Bifoli autògraf, amb signatura
Pàg. 84 [44]	
Liebert, A[lphonse]	Fotografia de l'infanta María del Pilar de Borbón y Borbón. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de l'infanta. Al verso hi ha inscripció impresa d'A. Liebert (París)
Müller, Friedrich	Fotografia de la princesa Nazli Fazil. Sense data En b/n. Dedicatòria manuscrita de la princesa a E[smeralda] Cervantes (sense data), amb signatura autògrafa. En anglès. Inscripció impresa de Friedrich Müller (Múnic)
Liebert, A[lphonse]	Fotografia de l'infanta María de la Paz de Borbón. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de l'infanta. Inscripció impresa d'A. Liebert (París)
[Roc], Sarah	Nadala impresa amb afegitó manuscrit. 1 de gener de 1888. En anglès: "From aunt Sarah to Clotilde...". Inclou motiu tèxtil
Liebert, A[lphonse]	Fotografia d'Eulàlia, infanta d'Espanya. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de l'infanta. Al verso hi ha inscripció impresa d'A. Liebert (París)
[Roc], Sarah	Nadala impresa amb afegitó autògraf. Sense data En anglès
Le Jeune (París)	Fotografia d'Isabel II, reina d'Espanya. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de la reina a Clotilde Cerdà. Inscripció impresa de Le Jeune (París)
Abdullah Frères	Fotografia de la princesa Nimet [Moukhtar]. Sense data

	En b/n. Signatura i datació autògrafa de la princesa (30 de juny de 1894). Al verso hi ha inscripció impresa d'Abdullah Frères.
Le Jeune (París)	Fotografia de l'infanta Isabel de Borbón y Borbón. Sense data En b/n. Signatura autògrafa: Isabel de Borbon, Condessa de Girgenti (París, 18 de juliol de 1874). Inscripció impresa de Le Jeune (París)
Pàgs. 85 i 86 [45]	
Societat Coral de Euterpe	Diploma de sòcia honorària a nom de Clotilde Cerdà. Barcelona, 15 d'octubre de 1879 Manuscrit, il·lustració impresa de Serrallonga (1817). Signatures autògrafes de Josep Rodoreda i Josep Figueras. Anotació autògrafa [de Cervantes]
Pàg. 86	
No identificat	Fragment de carta. Sense data Autògrafa. En francès. Segell sec: Senado del Regno Nota: restaurada
Pàg. 87	
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes amb l'arpa i envoltada d'adorns florals. Sense data En color sèpia. Enganxada al costat de l'inscripció autògrafa de Cervantes: "Concierto a beneficio del hospital español de Buenos Aires"
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes i dues nenes amb l'arpa i envoltades d'adorns florals. Sense data En color sèpia. Nota: inscripció autògrafa de Cervantes a la pàgina: "Beneficio de Esmeralda en Buenos Aires".
No identificat	Reproducció impresa d'una fotografia d'Esmeralda Cervantes amb casc de bomber. Sense data Nota: inscripció autògrafa de Cervantes a la pàgina: "Beneficio a favor del cuerpo de bomberos Habana"
No identificat	Fotografia de dama no identificada. Sense data En color sèpia.
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes, nena, tocant l'arpa. Sense data En color sèpia. Nota: inscripció autògrafa de Cervantes a la pàgina: 1ª leccion de arpa Roma 68"
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes envoltada d'adorns florals. Sense data En color sèpia. Nota: inscripció manuscrita a la pàgina: "Beneficio a favor de la fundación del hospital de la Cruz Roja Buenos Aires"
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes envoltada d'ornaments florals. Sense data En color sèpia. Nota: inscripció manuscrita a la pàgina: "Beneficio a favor del hospital español en Montevideo"
Pàg. 88 [46]	
Junta Superior de Caridad de la Ciudad de México	Diploma de sòcia de primera classe a nom d'Esmeralda Cervantes. Mèxic, 15 d'abril de 1877 Manuscrit, amb dibuix original. Signatures autògrafes de V[icente] Pagasa, Cipriano Robert, Vicente Iturbide, Carlos A. Basurto, Manuel Barcés, Isabel González i Elena Iturbide
Pàg. 89	
Fomento de las Artes de Madrid	Títol de directora artística honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Madrid, 15 de novembre de 1882

	Manuscrit. Signatures autògrafes de Modesto Fern[ández] y González, Eugenio Bartolomé i Luis Mateos. Anotació manuscrita [de Cervantes]
Pàg. 90 [47]	
Debas, Edgardo	Fotografia de l'infanta Isabel de Borbón y Borbón. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de l'infanta a Esmeralda Cervantes (Madrid 16 d'abril de 1893). Inscripció impresa de Edg. Debas (Madrid)
No identificat	Fragment de sobre adreçat a [Esm]eralda Cervantes. 18 de desembre de 1879 Amb segell de franqueig
Belza [y Monagas, Rafael]	Fotografia de Valerià Weyler i Nicolau. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa del militar a Clotilde Cerdà (Esmeralda Cervantes) (Canarias, 30 de juliol de 1880), amb signatura. Segell sec de Belza (Tenerife)
Morse, G[eorge] D[aniels]	Fotografia d'Eunice [B...]. Sense data En b/n. Dedicatòria autògrafa d'Eunice. Anotació autògrafa [de Cervantes] (sense data), amb signatura. Inscripció impresa de G.D. Morse (Chicago)
No identificat	Fotografia de Joaquim Jovellar i Soler. Sense data En color sèpia. Anotació autògrafa [de Cervantes].
No identificat	Fotografia d'Arsenio Martínez Campos. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa a Esmeralda Cervantes (sense data), amb signatura. Anotació autògrafa [de Cervantes]
Pàg. 91	
Círculo de la Amistad : Liceo Artístico y Literario (Córdoba)	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. Còrdova, 5 de juliol de 1880 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes d'El Marqués de las Escalonias [Manuel Gutiérrez de los Ríos y Pareja-Obregón] i Rafa[el] Melendo. Segell de tinta Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Morphy, Guillermo	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. Madrid, 10 de desembre de 1879. Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: El Conde de Morphy. Capçalera: Secretaria particular de S. M. el Rey Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Associazione Artistica Internazionale	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. Roma, 16 de desembre de 1879 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Lorenzo Valles i Raffaello Ojetti. Anotació autògrafa de Cervantes. En italià. Capçalera i segell de tinta
Pàg. 91a [48]	
Guerreiro Vaz Pontes, Manoel	Carta d'agraïment a Esmeralda Cervantes. Lisboa, 23 de juny de 1880 Bifoli autògraf, amb signatura. Anotació autògrafa de Cervantes. En portuguès
Liga contra la Ignorancia (Valencia)	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. València, 3 de maig de 1880 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Francisco Vives Mora i C[armelo] Navarro y Reverter. Capçalera
Torres y Reyató, Jacinto	<i>A la eminente artista Esmeralda Cervantes</i> . Barcelona, 14 de febrer de 1902 Poesia Bifoli autògraf, amb signatura: Jascinto Torres y Reyató
Pàg. 91b	
Gran Asociación de Beneficencia Domiciliaria de Nuestra Señora de los	Títol de protectora a nom de Clotilde Cerdà, Esmeralda Cervantes. València, 21 d'abril de 1880 Manuscrit. Signatures autògrafes del Conde de Trigona [Francisco de Paula Mayans y Calleja] i Juan García Fau. Capçalera i segell de tinta

Desamparados (Valencia)	
Pàg. 92	
Sociedad Musical La Lira	Diploma de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Montevideo, 27 de desembre de 1875 Manuscrit, dibuix original. Signatures autògrafes d'[O. Narizano?] i Alejo Langloys. Segell de tinta
Pàg. 93	
Nájera, Marqués de [Nájera y Aguilar, José]	Telegrama adreçat a Esmeralda Cervantes. [11 d'abril] de 1880 Manuscrit. Signat: Marqués de Nájera [José Nájera y Aguilar]. Capçalera i segell de tinta de la companyia telegràfica Nota: escriu com a secretari particular de la Princesa d'Astúries [Isabel de Borbón y Borbón]
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde [Cerdà]. 11 de juliol de 1880 Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera: Château de Fontenau-Tresigny Seine & Marne.
Pàg. 94 [50]	
Sociedad Coral Euterpense de Amigos Tintoreros (Barcelona)	Títol de presidenta honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Barcelona, 2 de maig de 1885 Manuscrit; dibuix original de Comas. Signatures autògrafes de Juan Salvat i Vicente [Ñaco]. Segell de tinta. Al verso hi ha anotació autògrafa de Cervantes
Pàg. 95	
Sociedad Coral de Amigos Tintoreros (Barcelona)	Comunicat adreçat a Clotilde Cerdà (Esmeralda Cervantes). Barcelona, 26 d'octubre de 1884 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de Juan Salvat, Miguel Surroca, Antonio Pubill. Segell sec Nota: relatiu al seu nomenament com a presidenta honorària
Casino del Comercio (Manresa)	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Manresa, 16 de gener de 1885 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes d'Eduardo Martínez i Luis G. Oller. Segell de tinta
Pàg. 96 [51]	
Cervantes, Esmeralda	<i>Señorita Esmeralda Cervantes</i> . Sense data Retall de premsa Dins: [s.n.] (sense data), p. 46. En anglès. Nota: paraules pronunciades per Cervantes davant els fabricants d'arpes Lyon & Healy de Chicago; el retall està enganxat a un full amb nota autògrafa de Cervantes, però no en té cap relació
Fols. 97 [52]	
Sociedad Coral de Artesanos Las Dulzuras de Euterpe	Diploma de presidenta honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. L'Havana, 6 de novembre de 1876 Manuscrit, caligrafia d'E. Sabater. Signatures autògrafes de Olegario Berenguer i Luis Llovet. Anotació autògrafa de Cervantes. Capçalera. Segell sec: Bristo L.M.
Pàg. 98	
No identificat	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Atenas, 2 de març de 1893 Manuscrit. Signatura autògrafa no identificada. Anotació autògrafa [de Cervantes]. En alfabet grec. Capçalera no identificada
Casino Español de la Habana	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. L'Havana, 17 de novembre de 1893 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Fidel Villasuso. Capçalera
Pàg. 99r [53]	
Debas, Fernando	Fotografia de l'infanta Isabel de Borbón y Borbón. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de la infanta a Esmeralda Cervantes

	(sense data), amb signatura. Inscripció impresa de Fernando Debas (Madrid)
Nadar, Félix	Fotografia de la princesa Teresa Cristina de Borbon-Dos Sicílies. Sense data En color sèpia. Signatura i datació autògrafes de la princesa: Thereza Christina Maria (Cannes, 22 de gener de 1888). En francès. Inscripció impresa de Nadar (París)
Debas, Fernando	Fotografia d'Eulàlia, infanta de Espanya. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de l'infanta. Inscripció impresa de Fernando Debas (Madrid)
Michelsen, Lewis	Fotografia de Pere II, emperador del Brasil. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa: Pedro d'Alcantara (22 de gener de 1888). Al verso hi ha inscripció impresa de Lewis Michelsen (Cannes)
No identificat	Fotografia de Clotilde de Bosch y de Cerdà [Clotilde Bosch i Carbonell]. Sense data En color sèpia. Anotació manuscrita
Debas, Fernando	Fotografia de l'infanta Maria de la Paz de Borbón. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de l'infanta (sense data). Inscripció impresa de Fernando Debas (Madrid)
Régil, L. de	Fotografia d'Ildefons Cerdà. Sense data En color sèpia. Anotacions manuscrites. Inscripció impresa de L. de Régil (Bilbao)
Le Jeune (París)	Fotografia de Fernando II, rei de Portugal. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa del monarca (sense data). Anotació manuscrita. Al verso hi ha segell de tinta de Le Jeune (París)
Pàg. 99v [54]	
Sociedad de Conciertos (Tarragona)	Diploma de sòcia de mèrit a nom d'Esmeralda Cervantes. Tarragona, 30 de maig de 1885 Manuscrit. Signatures autògrafes de Mateo Sabates i Rafael Ramon Alió. Anotació manuscrita. Capçalera i segell de tinta
Pàg. 100	
Abdullah Frères	Fotografia de la princesa Emina Ismail. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa d'Ismail a Esmeralda Cervantes (6 de febrer de 1892), amb signatura. En francès. Inscripcions impreses d'Abdullah Frères (Constantinoble) i no identificada [ratllada]
[Syllogue Hermès]	Carta a Esmeralda Cervantes. [...], 6/18 d'abril de 1891 Manuscrita. Signatures autògrafes de [persona no identificada] i de Jean C. Stephapoulos i altra persona no identificada. En francès i alfabet grec. Capçalera i segell de tinta
Pàg. 101 [55]	
Morphy, Guillermo	Carta a Clotilde Cerdà. Palacio de Madrid, 5 de desembre de 1885 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: Conde de Morphy.
Tachet des Combes	Carta. Viena, 21 d'agost de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura. En francès
Mateo Sagasta, Práxedes	Carta a Esmeralda Cervantes. 16 de juliol de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: P. Sagasta. Capçalera: Presidencia del Consejo de Ministros : Particular
Peñafiel, marqués de	Carta. Sense data Autògrafa, amb signatura: Peñafiel. En francès. Capçaleres amb l'escut del marquesat i amb l'adreça: 5. Alsen-Str.
Pàg. 102	
Cuerpo de Bomberos del Comercio nº 1º	Certificat d'inscripció al llibre de membres honoraris a nom de Clotilde Cerdà (Esmeralda Cervantes). L'Havana, 27 d'octubre de 1876 Vitel·la. Manuscrit, amb dibuix original. Signatures autògrafes d'Aquilino

	Ordoñez, M. Arias Carbajal i Fidel Andrés de Luna. Segell de tinta
Pàg. 103 [56]	
López, J.M.	Fotografia de la Estudiantina Española. Sense data En color sèpia. Dedicatòria impresa a Esmeralda Cervantes, presidenta de l'agrupació. Inscripció impresa de J.M. Lopez (París)
Pàg. 104	
	Falta el document des de que va ingressar l'àlbum a la Biblioteca de Catalunya Al full hi ha l'inscripció autògrafa de Cervantes: "Diplôme de Presidenta honoraire des Societes de Bienfaisance de Cuba"
Pàg. 105 [57]	
Carjat, & Cie, Étienne	Fotografia de Manuel Fernández y González. Sense data En color sèpia. Al verso hi ha dedicatòria autògrafa de Fernández a Clotilde de Cerdà [sic, per Clotilde Bosch i Carbonell] (Madrid, 20 d'abril de 1878), amb signatura. Inscripció impresa d'Étienne Carjat & Cie.
[Art]hur and [.]lbrí[...]?	Fotografia del <i>chevalier</i> de Kontski [Anton de Kontski]. Sense data En color sèpia. Al verso hi ha dedicatòria autògrafa de Kontski a Esmeralda Cervantes (14 de gener de 1894), amb signatura. En francès
Debas, Fernando	Fotografia d'Isabel II, reina d'Espanya. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de la monarca a Clotilde Cerdà (Esmeralda Cervantes) (sense data), amb signatura. Inscripció impresa de Fernando Debas (Madrid)
Phébus [Tarkulian, Bogos]	Fotografia d'Esmeralda Cervantes tocant una lira. Sense data En color sèpia. Al verso hi ha inscripció impresa de Photographie Phébus (Constantinoble)
	Fotografia d'Esmeralda Cervantes tocant una lira. Sense data En color sèpia. Inscripció impresa de Photographie Phébus (Constantinoble)
Pàg. 106	
Santa Cecilia. Sociedad Filarmónica de Santa Cruz de Tenerife	Títol de sòcia de mèrit a nom d'Esmeralda Cervantes. 20 de juliol de 1880 Impreso. Signatures autògrafes de José Sierra Alfonso i Miguel Sanson y Barrios. Capçalera
Pàg. 107 [58]	
Autor no identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes després d'una festa al Palau [Reial]. Madrid, 1884 En b/n. Paspertú tèxtil
Pàg. 108	
Fernández y González, Manuel	Carta a Esmeralda Cervantes. Madrid, 12 d'abril de 1878 2 bifolis autògrafs, amb signatura. En un hi ha segell sec
Cánovas del Castillo, Antonio	Targeta de visita impresa. 24 de febrer [s.a.] Afegitó autògraf
Pàg. 109 [59]	
Sociedad Filarmónica de la Laguna	Diploma de sòcia de mèrit a nom d'Esmeralda Cervantes. Laguna de Tenerife, 5 d'agost de 1880 Manuscrit. Signatures autògrafes de Francisco José Rodríguez de la Sierra i Antonio García.
Pàg. 110	
No identificat	Fotografia de Franz Listz. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Listz a E[smeralda] Cervantes, amb signatura. En francès
[Lebaendei?]	Paisatge fluvial. Sense data Original a color, amb signatura autògrafa.

Pàg. 111 [60]	
Bieber, Emil	Reproducció d'un retrat d'Ernest II, duc de Saxonia-Coburg-Gotha. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa (1888), amb inicials. Inscripció impresa d'E. Bieber (Hamburg)
	Reproducció d'un retrat de la princesa Alexandrina de Baden. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de la princesa (Collenberg, 16 de julio de 1888), amb signatura. Inscripció impresa d'E. Bieber (Hamburg)
Coronado, Carolina	Poesia sense títol. Palacio de la Mitra, Lisboa, 21 d'agost [s.a.] Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera amb les inicials "CR de T" i la llegenda "ecce beatificamus eos qui sustinuerunt". Comença: "¡Vivo, Esmeralda, ..."
Pàg. 112	
Fernández y González, Manuel	Carta a Clotilde [Cerdà]. Madrid, 4 de maig de 1878 Autògrafa, amb signatura: Manuel
Commissione di Soccorso per i Poveri in Tivoli	<i>Commissione di Soccorso per i Poveri in Tivoli</i> Full volander del concert a càrrec de Franz Liszt, Esmeralda Cervantes, Enrichetta Carlandi, Augusto Rotoli, Ettore Carlandi, Alfredo Reisenauer que tingué lloc al Palazzo d'Este el 30 de desembre de 1879. Tivoli, 27 de desembre de 1879. Imprès. En italià
Pàg. 113 [61]	
Casa de Lactancia y Cuna (Barcelona)	Comunicat adreçat a Clotilde Cerdà i Bosch. Barcelona, 1 de setembre de 1885 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Francesc de P. Rius i Taulet. Capçalera Nota: relatiu al seu nomenament com a secretària de la Junta de Señoras. El bifoli està enganxat i no es pot obrir
[Zorrilla], José	Carta a Esmeralda [Cervantes]. Divendres 4 [sense data] Bifoli autògraf, amb signatura: Juana [Pacheco Martín] y José. Capçalera amb les inicials: JZ
Alliance Universelle des Femmes pour la Paix	<i>Appel aux Femmes de Tous les Pays</i> . Paris, 5 de juny de 1900 Bifoli imprès. En francès. Nota: fa menció a Esmeralda Cervantes Grossmann com a vicepresidenta a l'estranger representant a Brasil
Pàg. 114	
Massanès, María Josefa	Carta a Clotilde Cerdà. 1 d'abril de 1885 Bifoli autògraf, amb signatura. Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Flammarion, Camille	Carta. París, sense data Bifoli autògraf, amb signatura. En francès Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Abella y Blave, Fermín	Carta a Clotilde Cidà [sic, per Cerdà]. 2 de novembre de 1885 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa. Capçalera: Intendencia General de la Real Casa y Patrimonio : Particular
Casa de Lactancia y Cuna (Barcelona)	Comunicat a Clotilde Cerdà i Bosch. Barcelona, 15 d'octubre de 1886 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Francesc de P. Rius i Taulet. Capçalera i segell de tinta
Pàg. 115 [62]	
Morphy, Guillermo	Carta a Clotilde Cerdà. Madrid, 1 de gener de 1886 Bifoli autògraf, amb signatura
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde Cerdà. Sevilla, 11 de febrer de 1884 Bifoli manuscrit. Signatura i afegitó autògrafs de la monarca. Corona reial amb les inicials YBR[?]

	Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 116	
Brasil. Legação Imperial	Comunicat a Clotilde Cerdà. Madfid, 21 d'agost de 1886 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de [J.] A. de Souza Correa. En portuguès. Capçalera: Legação Imperial do Brasil
Rius i Taulet, Francesc de Paula	Carta de recomanació adreçada als cònsuls d'Espanya als Estats Units. Barcelona, 17 de juliol de 1886 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa. Capçalera: Alcaldia Constitucional de Barcelona : Particular Nota: relativa a Clotilde Cerdà
Pàg. 116bis [63]	
No identificat	Fotografia d'Alexandre Dumas, 1802-1870. Sense data En color sèpia. Adjunta 1 Fragment amb dedicatòries autògrafes de Dumas a Elkan i d'Eduard Elkan a E[smeralda] Cervantes (sense data), amb signatures, en francès Enganxades al verso hi ha: - 1 Fotografia d'Esmeralda Cervantes amb els membres de la Sociedad Coral Esmeralda Cervantes (Buenos Aires, novembre de 1875), en color sèpia, datació manuscrita - 1 Fotografia d'Esmeralda Cervantes amb els presidents de les Societats Corals de Catalunya (sense data), en color sèpia
Pàg. 117	
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes i alumnes de la primera acadèmia de ciències, arts i oficis d'Espanya, fundada a Barcelona per ella el 2 de maig de 1885 En color sèpia. Numerada: 65636 Nota: apareixen amb instruments musicals
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes i alumnes de la primera acadèmia de ciències, arts i oficis d'Espanya, fundada a Barcelona per ella el 2 de maig de 1885 En color sèpia. Numerada: 6563[. ?] Nota: apareixen amb instruments musicals
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes i alumnes de la primera acadèmia de ciències, arts i oficis d'Espanya, fundada a Barcelona per ella el 2 de maig de 1885 En color sèpia. Numerada: 65637 Nota: apareixen amb estris de costura i de sabateria
No identificat	Fotografia d'Esmeralda Cervantes i alumnes de la primera acadèmia de ciències, arts i oficis d'Espanya, fundada a Barcelona per ella el 2 de maig de 1885 En color sèpia. Numerada: 65638 Nota: apareixen amb estris de pintura
Pàg. 118 [64]	
Rius i Taulet, Francesc de Paula	Carta a Clotilde Bosch, vídua Cerdà. 28 de març de 1888 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa. Capçalera: Alcaldia Constitucional de Barcelona : Particular
Pignatelli de Aragon, Elvira	Carta. Callenberg, 28 de setembre de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura
<i>El Angel del hogar : suplemento</i>	<i>Suplemento á El Angel del hogar</i> : a los señores protectores de la Academia Esmeralda Cervantes de ciencias, artes y oficios para la mujer : marzo. Bifoli imprès. Barcelona: Establecimiento Tipográfico-Editorial "La Academia", 1887

	Inclou l'article "A los señores protectores de la Academia Esmeralda Cervantes de ciencias, artes y oficios para la mujer" de Clotilde Cerdà (Barcelona, 29 de març de 1887) i <i>Estado de cuentas de la Academia Esmeralda Cervantes de ciencias, artes y oficios para la mujer</i> de C. Cerdà
Pàg. 119	
Albareda, José Luis	Carta a Esmeralda Cervantes. París, 24 de setembre de 1887 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: J.L. Albareda. Capçalera: Embajada de España en Paris Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Jovellar i Soler, Joaquim	Carta. 2 de gener de 1886 Bifoli autògraf, amb signatura: J. Jovellar. Capçalera: El Ministro de la Guerra Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Rius i Taulet, Francesc de Paula	BLP adreçat a Clotilde Cerdà i Bosch. Barcelona, 20 d'abril de 1887. Bifoli autògraf, amb rúbrica. Capçalera: El Alcalde Constitucional de Barcelona Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 120 [65]	
Galitzin, E[ugénie] [Grünberg, Eugénie Andrejevna von]	Carta. Sense data Autògrafa, amb signatura: Prsse. [princesse] E. Galitzin. En francès. Capçalera amb corona reial i la llegenda: Recte et ultra
	Carta. Sense data Autògrafa, amb signatura: Prsse. [princesse] E. Galitzin. En francès. Capçalera amb corona reial i la llegenda: Recte et ultra
Bonheur, Rose	Carta. Niça, 27 de desembre de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: R. Bonheur. En francès
Mateo Sagasta, Práxedes	Carta a E. de Bosch [sic, per Esmeralda Cervantes]. 30 d'agost de 1887 Bifoli autògraf, amb signatura: P. Sagasta
Pàg. 121	
Creu Roja Espanyola	Títol de sòcia de número a nom de Clotilde Cerdà i Bosch. Madrid, 24 de maig de 1887 Manuscrit. Signatures autògrafes de Luis Pérez Rico, Gregorio Tornero y Muñoz, José M ^a Martínez y Martínez i Carlos de Gortari. Capçalera: La Cruz Roja. Asociación internacional de socorro á heridos en campaña de tierra y mar y luchas civiles
Pàg. 122 [66]	
Alexandrina de Baden	Carta a Esmeralda [Cervantes]. Callenberg, 19 d'agost de 1888 2 bifolis autògrafs, amb signatura: Alexandrine. En francès. Capçalera amb motiu floral
	Carta a Esmeralda [Cervantes]. Coburg, 8 de desembre de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès. Capçalera amb motiu floral
	Carta a Esmeralda [Cervantes]. Callenberg, 23 de juny de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès. Capçalera amb les inicials AC
	Carta a Esmeralda [Cervantes]. 6 d'agost [s.a.] Bifoli autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès. Capçalera amb motiu d'orenetes
Pàg. 123	
Alexandrina de Baden	Carta a Esmeralda [Cervantes]. Callenberg, 8 d'agost de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès. Capçalera amb les inicials AC
	Carta a Esmeralda [Cervantes]. Callenberg, 16 de juliol de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès. Capçalera amb

	<p>motiu angèlic d'un quadre de Rafael</p> <p>Carta a Esmeralda [Cervantes]. Château de Fabron, 16 de març de 1889 2 bifolis autògrafs, amb signatura: Alexandrine. En francès.</p> <p>Carta a Esmeralda [Cervantes]. 24 de desembre de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès. Capçalera amb motiu d'oreneta</p> <p>Targetó a Esmeralda [Cervantes]. 7 de desembre de 1888 Autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès Nota: està enganxat dins la carta del 24 de desembre de 1888</p> <p>Carta a Esmeralda [Cervantes]. Callenberg, 3 d'agost de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès. Capçalera amb motiu d'oreneta</p>
Pàg. 124 [67]	
	<p>Full en blanc</p> <p>A la pàgina hi ha l'anotació autògrafa [de Cervantes]: "Título de Kammer virtuosin de la Corte de Saxe Coburg Gotha" i "Kammer Virtuosin" Nota: sembla formar part d'un bifoli, manca la part escrita</p>
Pàg. 125	
Thadewaldt, Hermann	<p>Carta. Berlin, 23 de març de 1889 Bifoli autògraf, amb signatura. En alemany. Capçalera: Mildwida Adjunta Targeta de dama d'honor a nom d'Esmeralda Cervantes (sense data), signatura autògrafa de la comtesa Hochberg, en alemany, capçalera de Mildwida</p>
Colònia grega a Odessa	<p>Carta. Odessa, 6 de maig de 1894 Bifoli manuscrit, signa: Ange Pephana [sic, per Angelo Pefani]. Anotació autògrafa [de Cervantes]: Pephanis. En francès. Inclou còpia en alfabet grec[?]. Segell de tinta</p>
Pàg. 126 [68]	
Boulanger, [Georges]	<p>Targeta de visita impresa. Sense data Afegitó autògraf. En francès</p>
Gayarre, Julián	<p>Targeta de visita impresa. Sense data Afegitó autògraf adreçat a Ferrer.</p>
Merry del Val, Raphael	<p>Carta. Viena, 6 d'octubre [s.a.] Bifoli autògraf, amb signatura: R. Merry del Val. Anotació autògrafa [de Cervantes]</p>
Albareda, José Luis	<p>Carta a Esmeralda Cervantes. Londres, 26 de juny de 1889 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: J.L. Albareda. Capçalera: Embajada de España en Londres Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir</p>
[Marie?]	<p>Carta a Esmeralda Cervantes. 20 d'agost de 1889 Bifoli autògraf, amb signatura: [Marie?]. En francès. Capçalera amb corona reial</p>
Isabel II, reina d'Espanya	<p>Carta a Clotilde [Cerdà]. Pans, 27 d'abril de 1902 Bifoli autògraf, amb signatura: Ysabel de Borbon. Anotació autògrafa [de Cervantes]: "Ultima carta de SM La Reina". Capçalera amb l'escut reial Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir</p>
G[utiérrez] de Agüera, J[osé]	<p>Carta a Esmeralda Cervantes. 17 de setembre de 1889 Bifoli autògraf, amb signatura: J.G. de Agüera. Capçalera: Legación de España en Bruselas</p>
Pàg. 127	
Església catòlica. Arxidiòcesi de Santiago de Compostela	<p>Carta a Esmeralda Cervantes. Santiago de Compostela, 4 d'octubre de 1889 Bifoli autògraf de José María Martín de Herrera, amb signatura: el Arzobispo. Segell sec amb l'escut arquebisbal.</p>

(Galícia). Arquebisbe (1889-1922 : Martín de Herrera)	
Bonetti, A[ugusto]	Carta. Pancaldi, 25 de maig de 1873 Bifoli autògraf, amb signatura: A. Bonetti. En francès
Sanz y Forés, Benito	Carta. 7 d'octubre de 1889 Bifoli autògrafa, amb signatura: El Card.I Arbpo de Sevilla. Capçalera: Arzobispo de Sevilla : Particular
Peral y Caballero, Isaac	Carta a Esmeralda Cervantes. San Fernando, 1 de gener de 1890 Bifoli autògraf, amb signatura: Ysaac Peral. Capçalera: Submarino "Peral" : Particular
Cambou, [T.?)	Carta. Sense data Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera amb la llegenda: Non sine Deo
Thomas, John	Carta a Esmeralda Cervantes. Londres, 15 d'octubre de 1889 Bifoli autògraf, amb signatura. En francès. Capçalera de l'adreça: 53, Welbeck Street, Cavendish Square.W.
Alexandrine de Baden	Carta a Esmeralda [Cervantes]. Coburg, 3 de novembre de 1888 Bifoli autògraf, amb signatura: Alexandrine. En francès Nota: tinta moguda per l'humitat
Pàg. 128 [69]	
Academia de Bellas-Artes : Associação Paraense propagadora das Bellas-Artes	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes Grossman. Pará, 29 de maig de 1896 Manuscrit. Signatura autògrafa de Pedro Chermont. En portuguès. Capçalera: Associação Paraense Propagadora das Bellas-Artes : Academia de Bellas-Artes Nota: està enganxat damunt del document que ocupa el fol. 128 [69-70]
Pàg. 128bis [69-70]	
Société Royale des Mélomanes de Gand	Diploma de membre d'honor a nom d'Esmeralda Cervantes. 29 de desembre de 1889 Manuscrit. Signatures autògrafes de B. Dec[...?] i d'[A.] Tonel. Anotació autògrafa [de Cervantes]. En francès. Al verso hi ha dedicatòria autògrafa de Pedro P. Gotha a Cervantes (Mèxic, 20 d'agost de 1916), amb signatura
Pàg. 430 129	
Estats Units d'Amèrica. President (1893- 1897 : Cleveland)	Nota adreçada al ministre espanyol. 27 de desembre de 1893 Bifoli manuscrit. En anglès. Capçalera: Executive Mansion : Washington. Nota: relativa a la recepció d'Esmeralda Cervantes. El bifoli està enganxat i no es pot obrir
Sapountzaky Catherine	Carta. Sense data Bifoli autògraf, amb signatura. En francès
[Vacarino?], Hélène	Carta. Sense data Biofoli autògraf, amb signatura. En francès. Capçalera: Service de S.M. la Reine
Mavrokordatos, [Nikolaos]	Carta. 12 de febrer de 1891 Bifoli autògraf, amb signatura: Mavrokordatos. En francès. Capçalera amb corona
Pàg. [130] [71]	
Merlin, Carl	Fotografia d'Olga de Rússia, reina de Grècia. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de la reina (1893). Inscripció impresa de C. Merlin (Atenes)
Hohlenberg, Emil	Fotografia de Jordi I, rei de Grècia. Sense data En color sèpia. Inscripció impresa d'E. Hohlenberg (Copenhague)

Merlin, Carl	Fotografia de la princesa Maria de Grècia. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de la princesa (Atenes, 1893). Inscripció impresa de C. Merlin (Atenes)
Coundouriotis, G[eorgios]	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Atenes, 18 de febrer de 1891 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: A.G. Condouriotis. En francès. Capçalera en alfabet grec. Segell de lacre Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Sapountzaky, Catherine	Targeta de visita impresa del coronel [Kostantinos] Sapountzaky. Sense data Afegitò autògraf de Catherine Sapountzaky, amb signatura. En francès
Cervantes, Esmeralda	Targeta de visita impresa. Sense data En anglès
Pàg. 131	
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago)	<i>Address on the education and literature of the women of Turkey [...]</i> Anunci de la conferència "Address on the education and literature of the women of Turkey", a càrrec d'Esmeralda Cervantes, que tingué lloc el 22 de juliol de 1893 Bifoli imprès. En anglès Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
[Ismail], Emina	Targetó a [Esmeralda] Cervantes. Sense data Autògraf, amb signatura: Emina. En francès. Capçalera amb corona i les inicials EA
[Moukhtar], Nimet	Targetó. Sense data Autògraf, amb signatura: Nimet. En francès. Capçalera amb corona i l'inicial N. Nota: el seu nom complet podria ser Nimatullah Hanim, filla d'Emina Ismaïl
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago). Imperial Ottoman Commission	Carta a [Esmeralda] Cervantes. Chicago, 10 de novembre de 1893 Bifoli autògraf d'Ibrahim Hakky Bey, amb signatura: J. Hakky, commissaire général ottoman à l'Exposition de Chicago. En francès. Capçalera: Imperial Ottoman Commission : World's Columbian Exposition.
Coundouriotis [Georgios]	Fragments d'un telegrama adreçat a Esmeralda Cervantes. Sense data En francès
[Guillemin], Madeleine	Targetó. Sense data Autògraf, amb signatura: Madeleine de Montebello. En francès. Capçalera amb corona i inicial M.
[Moukhtar], Nimet	Carta. [Emgrghian?], 18 de maig de 1892 Bifoli autògraf, amb signatura: Nimet. En francès. Capçalera amb escut reial i l'inicial N. Nota: el seu nom complet podria ser Nimatullah Hanim, filla d'Emina Ismaïl
Pàg. 132 [72]	
[Abdülhamid II, Soldà dels Turcs]	[Condecoració]. Manuscrit. Amb signatura autògrafa. En alfabet àrab
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago). [Imperial Ottoman Commission]	<i>Imperial Ottoman Day : August 31st 1893 Worlds Columbian Exposition.</i> Sense data Banderí tèxtil. En anglès
Fols. 133	
Sarony, Napoléon	Fotografia de Frances Folsom Cleveland. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de Cleveland: Frances F. Cleveland (1893). Inscripció impresa de Sarony (Nova York)

Steffens, Matthew J.	Fotografia de Bertha Honoré Palmer. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa de Palmer a [Esmeralda] Cervantes (21 de juliol de 1893), amb signatura. En anglès. Segell de Steffens Photo (Chicago)
B.	Felicitaçió. Sense data Impresa, amb plantes seques prensades i flors de ràfia. Signatura i anotació autògrafa: B.
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago). Board of Lady Managers	Comunicat. 8 de novembre de 1893 2 f. manuscrits. Signatura autògrafa de Susan S. Cooke. En anglès. Capçalera: Board of Lady Managers of the Worlds Columbian Comission Created by Act of Congress USA organized 1890 : Board of Lady Managers, World's Columbian Commission : Office of the Secretary, Chicago Adjunta 1 cordill teixit
Pàg. 134 [73]	
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago). Board of Lady Managers	Títol de membre del jurat a nom d'Esmeralda Cervantes. Chicago, 15 de juliol de 1893 Manuscrit. Signatures autògrafes de Bertha Honoré Palmer i Virginia C. Meredith. Anotació autògrafa [de Cervantes]. En anglès. Capçalera
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago). Department of Education	<i>The World's Congresses of 1893 Chicago : Department of Education : Delegate</i> Banderí tèxtil. En anglès
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago). Office of the Chairman	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. 28 de juliol de 1893 Bifoli mecanoscrit. Signatura autògrafa de Virginia C. Meredith. En anglès. Capçalera: Board of Lady Managers of the Worlds Columbian Comission Created by Act of Congress USA organized 1890 : Committee on Awards, Board of Lady Managers, World's Columbian Commission : Office of the Chairman, Committee on Awards, Chicago.
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago). Department of Education	<i>The World's Congresses of 1893 Chicago : Department of Education : Speaker</i> Banderí tèxtil. En anglès
Pàg. 135	
[Guillemin], Madeleine	Targetó. Sense data Autògraf, amb signatura: M. de Montebello. En francès. Capçalera amb escut de marquesat
World's Columbian Commission	Certificat a nom d'Esmeralda Cervantes. Sense data Manuscrit. Signatures autògrafes de J.H. Gore, K. ..., [E. Julius Brandon], V. Zeggio, Eduardo M. Chucarro, John Eaton, F[ernando] Ferrari Pérez i Alberto Gómez Ruano. En anglès. Capçalera: World's Columbian Commission. Executive Committee of Awards [...] Nota: relatiu a la seva participació com a membre del jurat en el Department of Liberal Arts
El Fomento de las Artes (Madrid)	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Madrid, 17 de novembre de 1892 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa de Ramiro Pérez Liquiñano. Capçalera i segell de tinta Al mateix bifoli hi ha certificat del Consulado de España [en Turquia]

	(Constantinoble, 16 d'abril de 1893), autògraf de M[ariano] Brusola Téllez, amb signatura. Nota: relatiu al seu nomenament com a directora artística
Sociedad Coral de Amigos Tintoreros (Barcelona); Sociedad Coral Euterpe	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Barcelona, 24 de març de 1893 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafa de Juan Salvat i D.R. Thompson. En castellà i anglès. Segells de tinta de la Sociedad Coral "Amigos Tintoreros" (Barcelona), Sociedad Coral de Euterpe (Barcelona) i Legation of the States Unites of America (Constantinopla)
Pàg. 136 [74]	
Rossi, Giulio	Fotografia de Carlos Gomes. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa del compositor a Esmeralda Cervantes (Chicago, 11 de setembre de 1893). En italià. Inscripcions impreses de Giulio Rossi (Milà-Gènova)
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago)	Carnet de membre del jurat a nom d'Esmeralda Cervantes. [1893] Manuscrit. Signatura autògrafa d'Horace Tucker. En anglès. Capçalera
World's Columbian Commission	Carnet de membre del jurat del Department of Liberal Arts a nom d'Esmeralda Cervantes. 26 de juliol de 1893 Manuscrit. Signatura autògrafa de John Boyd Tacher. En anglès Nota: consta que és membre del jurat en representació de Turquia
Werder, Bernhard von	Targeta de visita impresa de <i>Le Général de Werder</i> . Sense data Afejitó autògraf adreçat a Esmeralda Cervantes. En francès
Terrell, Alexander W.	Targeta de visita d'A.W. Terrell. Sense data Anotació autògrafa, amb signatura.
Cleveland, Frances Folsom	Carta a [Esmeralda] Cervantes. Sense data Bifoli autògraf, amb signatura. En anglès. Capçalera: Executive Mansion, Washington
Pàg. 137	
Constantinovich Romanov, Constantino, gran duc de Rússia	Convocatòria adreçada a Esmeralda Cervantes. 6 de març de 1894 Bifoli autògraf d'Elie de Zélénoÿ, amb signatura. En francès i. Capçalera en alfabet ciríl·lic Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pasetti, A.	Fotografia d'Elisabet de Saxònia-Altenburg, gran duquessa de Rússia. Sense data En color sepia. Signatura autògrafa de la gran duquessa (Sant Petersburg, març de 1894). En francès Fotografia de Constantino Constantinovich Romanov, gran duc de Rússia. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa del gran duc (Sant Petersburg, març de 1894). Inscripcions impreses i segell sec d'A. Pasetti (Sant Petersburg)
Pàg. 138 [75]	
No identificat	Fotografia d'A. Costanda [sic, per Apostol Kostanda]. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa del militar a Esmeralda [Cervantes] (Moscú, 1894), amb signatura: A. Costanda. En francès. Al verso hi ha inscripció impresa en alfabet ciríl·lic no identificada (Sant Petersburg)
Chapiro, Constantin	Fotografia de S. [Terence?], general de l'Imperi rus. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa del [militar] a Esmeralda Cervantes (sense data), amb signatura. En francès. Al verso hi ha inscripció impresa de C. Chapiro (Sant Petersburg)
No identificat	Fotografia de Constantin Possiet. Sense data En color sèpia. Signatura autògrafa de l'almirall: Possiet (1894). Al verso hi ha inscripció impresa en ciríl·lic (Sant Petersburg)

[Konarsky, M.H.]	Fotografia de Vasily Safonov. Sense data En color sèpia. Dedicatòria autògrafa del pianista a Esmeralda Cervantes (Moscú, 3 [d'abril?] de 1894), amb signatura. En francès. Inscripció impresa en alfabet ciríl·lic de Konarsky (Moscú)
Constantinovich Romanov, Constantino, gran duc de Rússia	Carta a Esmeralda Cervantes. 26 de març de 1894 Bifoli autògraf d'Elie de Zélénoÿ, amb signatura. En francès. Capçalera en alfabet ciríl·lic Nota: el bifoli està enganxat i no es pot obrir
Pàg. 139	
Isabel II, reina d'Espanya	Carta a Clotilde Cerdà i Bosch. París, 21 d'agost de 1895 Bifoli manuscrit. Signatura i afegitó autògrafs. Capçalera amb corona reial i llegenda: Isabel Regina
Morphy, Guillermo	Carta a Clotilde Cerdà de Grossman. Madrid, 14 de febrer de 1896 Bifoli autògraf, amb signatura. Capçalera: Secretaria particular de S.M. la Reina Regente
Gibson, John Jefferson	Fotografia d'Esmeralda Cervantes amb els membres del jurat de la World's Columbian Exposition celebrada a Chicago el 1893. Sense data En color sèpia. Segell de tinta de J.J. Gibson
Pàg. 140 [76]	
Diversos autors	Dedicatòries, signatures i fragments de música notada escrits damunt el mateix full. [Mainz, març de 1890] Hi ha signatures autògrafes de Paul [Schuman], H. Diehl, F. Pöpperl, Jean Diehl, Anton Esler, Albert Dampel i altres persones no identificades. En alemany. Nota: a llapis i mig esborrats
Centro Español de Tampa, de Ynstrucción y Recreo	Carta a Esmeralda Cervantes. Ybor City, Tampa, Florida, 20 de novembre de 1893 Manuscrita. Signatures autògrafes d'Adalberto Ramírez, Enrique Pendás, B.M. Balbontin, Jesús Fernández i Gavino Gutiérrez. Capçalera
Guarda volant posterior	
Mina Litteraria (Brasil)	Títol de sòcia honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Pará, 20 de Escopro de 5895 [sic] Teixit imprès. En portuguès
Guarda fixa posterior	
	Teixit

DOCUMENTACIÓ SOLTA

Foli / autor	Descripció i data (Observacions)
Fol. 141	
[Fomento de las Artes de Madrid]	Títol de directora artística honorària a nom d'Esmeralda Cervantes. Madrid, 15 de novembre de 1882 Manuscrit. Signatura autògrafa de Luis Mateos
Fol. 142	
Association Hellénocatholique Sympnia	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. Constantinoble, 17/29 de gener de 1891 Manuscrit, numerat: 441. Signatures autògrafes de Muccino i de Sala[...?]. En francès. Segell sec i segell de tinta en alfabet grec
	Comunicat d'agraïment adreçat a Esm[eralda] Cervantes. Constantinoble, 21/1 maig de 1891 Manuscrit, numerat: 445. Signatures autògrafes de Muccino i de Sala[...?]. En francès. Segell sec i segell de tinta en alfabet grec
	Comunicat d'agraïment adreçat a E[smeralda] Cervantes. Constantinoble,

	19 d'abril de 1892 Bifoli manuscrit, numerat: 504. Signatures autògrafes de Muccino i de Sala [...?]. En francès. Segell sec i segell de tinta en alfabet grec
[Association Hellénocatholique Sympnia]	Comunicat d'agraïment. Constantinoble, 18/30 de març de 1892. Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de G. Rossolatos i altres no identificats. En francès.
[Syllogue Littéraire Grec]	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. 11/23 d'abril de 1893 Bifoli manuscrit. Signatures autògrafes de C[onstantin] Calliady i Ac. Christidè. En francès. Capçalera i segell de tinta en alfabet grec
Fol. 143	
<i>Elite</i>	Coberta de la revista <i>Elite</i> , núm. 27, vol. XI (Chicago, 30 de setembre de 1893). En anglès. Nota: hi ha una il·lustració amb imatge d'Olga de Rússia, reina de Grècia.
Fol. 144	
World's Columbian Exposition (1893 : Chicago)	<i>World's Columbian Exposition</i> [...] Programa de un concert de la Festival Hall Series, núm. 27, que tingué lloc el 5 d'agost de 1893, dins la World's Columbian Exposition Imprès. En anglès Nota: fa menció a la participació d'Esmeralda Cervantes com arpista
Fol. 145	
Fidanza, Filippo Augusto	Fotografia José Paes de Carvalho. Sense data En color sèpia. Al verso hi ha dedicatòria autògrafa del governador a Esmeralda Cervantes (1 de febrer de 1900), amb signatura; i anotació autògrafa de Cervantes. En portuguès. Inscripció impresa de F.A. Fidanza (Pará)
Fol. 146	
<i>Diario oficial do estado do Pará</i>	Exemplar del <i>Diario oficial do estado do Pará</i> , any X, núm. 2519 (3 de febrer de 1900) Imprès. En portuguès Nota: inclou anunci relatiu a la contractació d'Esmeralda Cervantes com a arpista a l'Institut Carlos Gomes
Fol. 147	
<i>A provincia do Pará</i>	Exemplar d' <i>A provincia do Pará</i> , núm. 7691, any XXVI (Belém do Pará, 4 de setembre de 1901) Imprès, 4 p. En portuguès. Nota: inclou notícia relativa a un permís concedit a Esmeralda Cervantes com a professora de l'Institut Carlos Gomes, p. 2
Fol. 148	
Aguilar, Alfonso de Aguilar y Pereira, Conde de	Carta a Clotilde Cerdà de Grossmann. Madrid, 26 de maig de 1902 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: A. de Aguilar. Capçalera: Secretaría particular de S. M. la Reina D ^a M ^a Cristina
Fol. 149	
Pallasar [y Alfaro], Juana	Carta de a Esmeralda Cervantes. [Santa Cruz de Tenerife], 23 d'abril de 1903 Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: Juana Pallasar de Garcia del Castillo. Capçalera: Junta de Caridad de Señoras de Santa Cruz de Tenerife.
Fol. 150	
[Pérez Avilés, Manuel]	B.L.P. adreçat a Esmeralda Cervantes. Arecibo, 26 d'abril de 1905 Bifoli mecanoscrit. Capçalera: El Alcalde de la Ciudad de Arecibo
Fol. 151	
Castro Herrera,	Carta a Esmeralda Cervantes. Mèxic, 26 d'abril de 1907

Ricardo	Mecanoscrita. Signatura, esmenes i afegitons autògrafs; signa: Ricardo Castro. Capçalera: Conservatorio Nacional de Música y Declamación
Fol. 152	
Mèxic. Secretaría de Estado y del Despacho de Instrucción Pública y Bellas Artes	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes de Grossmann. Mèxic, 25 juny de 1908 Manuscrit. Signatura autògrafa de Justo Sierra [Méndez]. Capçalera: República Mexicana : Secretaría de Estado y del Despacho de Instrucción Pública y Bellas Artes – México : Sección de Instrucción Secundaria, Preparatoria y Profesional Nota: relatiu al seu nomenament com a professora interina d'arpa del Conservatorio Tradicional de Música y Declamación
Fol. 153	
Sabugosa, Antonio Maria Vasco de Silva César e Meneses, Conde de	Carta. Mardomia Mór da Casa Real, 12 d'abril de 1909. Bifoli manuscrit. Signatura autògrafa: Conde de Sabugosa. En portuguès. Capçalera: Mordomia Mór Nota: relativa al títol d'Esmeralda Cervantes com a arpista de la reial cambra.
Fol. 154	
Mèxic. Secretaría de Estado y del Despacho de Instrucción Pública y Bellas Artes	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes de Grossmann. Mèxic, 1 de juliol de 1909 Manuscrit. Signatura autògrafa de Justo Sierra [Méndez]. Capçalera: República Mexicana : Secretaría de Estado y del Despacho de Instrucción Pública y Bellas Artes – México : Sección de Instrucción Secundaria, Preparatoria y Profesional Nota: relatiu al seu nomenament com a professora d'arpa del Conservatorio Nacional de Música y Declamación
Fol. 155	
Moret, Segismundo	Carta a Esmeralda Cervantes de Grossmann. Madrid, 8 de desembre de 1909 Mecanoscrita. Signatura autògrafa. Capçalera: El presidente del Consejo de Ministros
Fol. 156	
Franzen, Christian	Fotografia de la infanta Isabel de Borbón. Sense data En b/n. Dedicatòria autògrafa de la monarca a Esmeralda Cervantes de Grossmann (Madrid, 11 de febrer de 1910), amb signatura. Inscripció autògrafa de Franzen (Madrid)
Fol. 157	
Mèxic. Secretaría de Estado y del Despacho de Instrucción Pública y Bellas Artes	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes. Mèxic, 11 de juliol de 1911 Mecanoscrit. Signatura autògrafa de Francisco Vázquez Gómez. Capçalera: República Mexicana : Secretaría del Despacho de Instrucción Pública y Bellas Artes – México : Sección Universitaria Nota: relatiu al seu nomenament com a professora d'arpa al Conservatorio Nacional de Música y Declamación
Fol. 158	
Asociación Nacional Mutualista	Record en agraïment a nom d'Esmeralda Cervantes de Grossmann. 18 de febrer de 1914 Manuscrit. Signatures autògrafes de Gutiérrez Enrique [sic] i Luis Vargas Guzmán. Capçalera: Asociación Nacional Mutualista : Fundada por Empleados de la Secretaria de Guerra y Marina el 17 de febrero de 1912
Fol. 159	
Sociedad Astronómica de México	Diploma com a sòcia titular a nom d'Esmeralda Cervantes. Mèxic, 1 d'octubre de 1913 Manuscrit. Signatures autògrafes de Felipe Rivera i Dolores G. de León. Capçalera

Fol. 160	
Mèxic. Secretaría de Estado y del Despacho de Instrucción Pública y Bellas Artes	Comunicat adreçat a Esmeralda Cervantes de Grossmann. Mèxic, 11 de febrer de 1914 Mecanoscrit. Signatura autògrafa de Rubén Valenti. Capçalera: Estados Unidos Mexicanos. Segell de tinta: Secretaría de Estado y del Despacho de Instrucción Pública y Bellas Artes – México : Sección Universitaria. Nota: relatiu al seu nomenament com a professora d'arpa del Conservatorio Nacional de Música y Arte Dramático
Fol. 161	
[Conservatorio Nacional de Música (Mèxic)]	Carta d'unes alumnes [del Conservatorio Nacional de Música] a Esmeralda Cervantes. Mèxic, 28 de febrer de 1914 3 f. mecanoscrits. Signatures autògrafes de Catalina Castillo, María Teresa [Trueba], Mrs. Harry Wright [sic, per Edna McCauley], Luz Meneses, Julia Tella, Aurora E. Cruz, Leonor Garduño, M ^a Luisa Meneses, Guillermina Lozano Furlong, Elena Meneses, Lucina Méndez, Dolores Lozano, Carmen Mas i María Luisa Serrano de Márquez
Fol. 162	
Conservatorio : órgano de los alumnos del Conservatorio Nacional	Coberta del núm. 3, any I (Mèxic, agost de 1914) Impresa. Inclou "Directorio de los Señores Profesores del Conservatorio Nacional de Música y Arte Dramático" Nota: fa menció a Esmeralda Cervantes de Grossmann
Fol. 163	
França. Légation (Mèxic)	Carta a Clotilde Grossmann [sic, per Clotilde Cerdà]. Mèxic, 21 de juny de 1915 Mecanoscrita. Signatura autògrafa de Paul Lefaivre. En francès. Capçalera: Légation de France
Fol. 164	
Museo Nacional de Arqueología, Historia y Etnología (Mèxic)	Nadala del director, professors i treballadors del Museo Nacional de Arqueología, Historia y Etnología. Ciutat de Mèxic, 1 de gener de 1916 Reproducció facsimil. Dedicatòria autògrafa del Conservatorio Nacional de Música [de Mèxic] a l'Esmeralda Cervantes de Grossmann [sic] (sense data). Al verso hi ha il·lustració impresa titulada "Águilas aztecas"
Fol. 165	
Orfeó Català de Mèxic	Agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes de Grossmann. Mèxic, maig de 1917 [Manuscrit]. Signatures autògrafes de Jaime Carbonell i [C. A.] Vila. Nota: relatiu a la seva cooperació en les festes celebrades amb motiu del 4t aniversari de les Mancomunitats Catalanes. Capçalera: Orfeó Català S.A. : Mejjc
Fol. 166	
Valdeiglesias, M. de	"De la vida de la Emperatriz : La salida de las Tullerías : En una noche trágica de revolución, la Emperatriz Eugenia sale de Paris" Retall de premsa 2 f. Dins: <i>La Época</i> , núm. 27, any I ([ju]lio[I] de 1920).
Fol. 167	
Grainer, Franz	Fotografia de la princesa Pilar de Baviera y Borbón i de l'infanta María de la Paz de Borbón. Sense data En b/n. Signatura autògrafes de la princesa i l'infanta (12 d'agost de 1922). Segell sec de Franz Grainer (Viena)
Fol. 168	
Eulàlia, infanta de Espanya	Carta a la Sra. de Grossmann [sic, per Clotilde Cerdà]. 22 d'agost de 1924 2 bifolis autògrafs, amb signatura.
Fol. 169	

Ficalho, Francisco Manuel de Melo, Conde de	Carta. Sense data Bifoli autògraf, amb signatura: Conde de Ficalho. En portuguès. Capçalera: Casa Civil de S.M. el-Rei Nota: el bifoli està trencat pel mig i, per tant, separat en dos fulls
Fol. 170	
Partagás y Costa	Fotografia d'Esmeralda Cervantes i Clotilde Bosch. Sense data En color sèpia. Inscripcions impreses de Partagás y Costa (Barcelona) Nota: la fotografia i el seu suport estan lligats amb un cordill a altre suport en cartró del fotògraf Martín Ortiz (Mèxic), amb inscripció impresa
Fol. 171	
The Lyon & Healy Harp	<i>The Lyon & Healy Harp : Mechanical Description</i> Full publicitari Imprès. En anglès. Nota: relacionat amb la World's Columbian Exposition celebrada a Chicago el 1893
Fol. 172	
Cervantes, Esmeralda	<i>Education and Literature of the women of Turkey / by Esmeralda Cervantes</i> Fullet imprès, sense cobertes. 16 p. En anglès.
Fol. 173	
Ubach i Vinyeta, Francesc	<i>Lo só de l'arpa</i> : Poesía escrita pera'l concert de Esmeralda Cervantes / Francesch Ubach y Vinyeta [sic] Imprès. Publicat dins: <i>La Renaixensa</i> (sense data), p. [295]-296
Fol. 174	
Weyler i Nicolau, Valerià	Carta a Clotilde Cerdà de Grossman [sic]. 15 de setembre [s.a.] Bifoli autògraf, amb signatura: Vº Weyler. Capçalera: El Ministro de la Guerra
Fol. 175	
Pará. Gabinete do Governo	Carta a Esmeralda Cervantes. Belem [do Pará], 24 d'agost de 1898 Manuscrita. Signatura autògrafa de José Pais de Carvalho. En portuguès. Capçalera: Gabinete do Governo do Estado do Pará Adjunta: - 1 Nota amb la inscripció manuscrita "D. Paes de Carvalho Governador del Estado del Pará Brasil : 22ª" - 1 Full amb dedicatòries autògrafes, amb signatures, de José Pereira Rego Filho (Belem [do Pará], 2 de març de 1899); Heitor Telles (Pará, 11 de març de 1899); José Lourenço [de Costa Aguiar], bisbe d'Amazones (Pará, 26 de setembre de 1899); i [persona no identificada] (1 de novembre de 1899); en anglès i portuguès
Fol. 176	
Associação Paraense Propagadora das Bellas Artes	Comunicat d'agraïment adreçat a Esmeralda Cervantes. 16 de desembre de 1895 Bifoli autògraf de Matheus Lydio Pereira de Souza, amb signatura. En portuguès. Capçalera: Secretaria da Associação Paraense Propagadora das Bellas Artes : Pará
Pará. Palacio do Governo	Carta a la Directoria dos Asylos Internacionaes no Pará. Belem, 29 de març de 1899 Manuscrita. Signatura autògrafa de José Pais de Carvalho. En portuguès. Capçalera: Palacio do Governo do Estado do Pará : 3.ª Directoria
Fol. 177	
[Gran Logia del Estado de México]	Diploma a nom d'Esmeralda Cervantes. Mèxic, 22 d'abril de 1877 Manuscrit. Signatures autògrafes d'Alfredo Chavero, José J. Moreno, José Escudero y Espronceda, [...] Granado, Tomás Jiménez, José M. Maya i M.M. Molina

	Nota: relatiu a la concessió de la medalla d'or per haver sol·licitat i obtingut l'indult del condemnat a mort José M. Téllez
--	---